PSB / DSP
Received / Reçu
National Library 55253
Gen. Acquisitions Section
OTTAWA, Ont. ON4

VABA EESTLANE

Second class mail registration number — 1089.

VABADE EESTLASTE HÄÄLEKANDJA

ILMUB IGAL TEISIPÄEVAL JA NELJAPÄEVAL

Nr. 52 (3344) XXXVI aastakäik | Teisipäeval, 14. juulil 1987 — Tuesday, July 14, 1987 | Üksiknumbri hind 75 centi

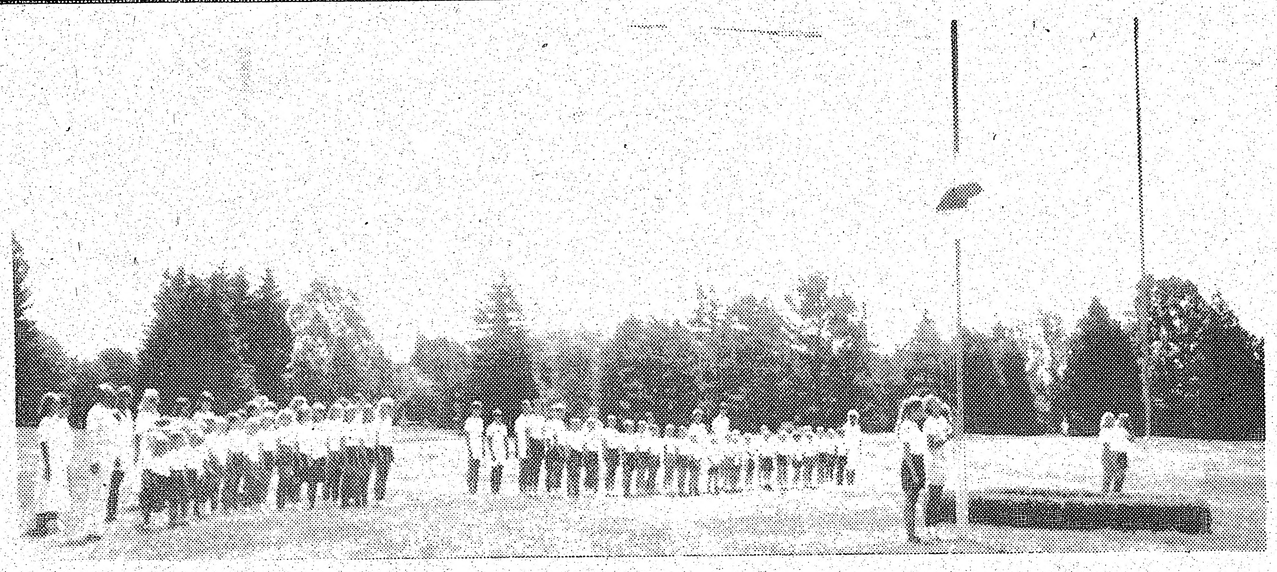

Jõekääru Suvekodu avatseremoonia. Foto: T. Säägi

Jõekääru suvekodu alustas tegevust

Pühapäeval, 5. juulil '87 kerkisid Jõekääru lipuväljakul Kanada ja Eesti lipud suvekodu alguse tähistamiseks. Lipuväljakult siirdus üle saja-pealine kasvandikkude rida söögisaali ette, kus heisati Jõekääru lipp. Õpetaja Pähn pidas avapalvuse, paludes Kõigevägevamalt abi, et lastevanemate tahe oma lastele eesti keelt õpetada ei kaoks nende südametest. Järgnevalt tervitas T.E.N.S. juhataja Heljo Novek nii kasvandikke kui ka rohkesti kokku-tulnud vanemaid/külalisi, soovides suvekodule edukat tegevust. Suvekodu juhataja Kersti Linask tutvustas siis kõiki kasvatajaid/abikasvatajaid. Erialade õpetajatena on tänavu: Aino Pähn — eesti keel; Viive Jaason—kunst ja muidugi tegutseb Endel Ruberg jälle naha ehistöö õpetajana. Õhtu oli suviselt kaunis, kui nende ridade kirjutaja auto Toronto poole suunas. Suvekodu alal käis hoolas askeldus ja õhk oli täis laste kilkamist: — Toronto Eesti Laste Jõekääru Suvekodu oli avanud oma uksed 35-dat korda.

E. JAA

Lühiuudiseid

SAN SALVADOR (AP) — Politsei avas tule streikivatele sotsiaal-kindlustuse töötajatele, kes püüdsid oma ametiasutuse peakorterisse sisse murda ja seda üle võtta. Surmajuhtumeid ei olnud, kuid 22 inimest sai vigastada. Ilmselt ei sihitud otse ründajate pihta, vaid üle nende peade. 15 streikijat olevat siiski saanud kuulihaavu, ülejäänud olevat vigastatud politsei nuiadest. Ka hulk politseinikke sai käsikähmluses vigastada.

18. Lääneranniku Eesti Päevad

Üle tuhande osavõtja mitmelt mandrilt

Kolmapäeval, 1. juulil avati Vancouveris samanimelises kesklinna hotellis 18. Lääneranniku Eesti Päevad. Avamisel viibis kuni 1200 osavõtjat, järgmistel päevadel tõusis osavõtjate arv pidevalt. Väliskülalistest oli suurim Toronto eestlaste grupp, üksikuid oli mitmelt poolt USA'st, isegi Austraaliast ja Rootsist.

Juba enne ametlikku avamist oli Vancouveri Sümfoonia-orkester andnud eesti heliloojate helitööde kontserdi, millest osavõtt oli rohke ja mis tutvustas eesti muusikat ka väljaspoole rahvusringi. Sümfooniakontserdil juhatas Taavo Virkhaus Vancouveri suurt orkestrit, alustades Arvo Pärti palaga „Cantus in the Memory of Benjamin Britten". Järgnes harva-esitatud Rudolf Tobiase ballaad „Ilmaneitsike" „Kalevipojast", kus Epp Karike Jürima-Sonin laulis rahvalaulu mõõdulist teksti.

Eesti helitööde juurde oli võetud ka L. van Beethoveni „Concerto No. 1", milles Tiiu Haamer täitis meisterlikult klaverisolisti osa. Teisel poolel esitas orkester Eduard Tubina neljanda sümfoonia, „Sinfonia Lirica". Taavo Virkhaus andis orkestriga tööle eriti lüürilise eesti looduspilte elustava tõlgitsuse.

Avaaktusele oli kogunenud kuni 1000 osavõtjat,paarsada pidid jääma uste taha koridori. See oli, nagu kogu pidustusele motiiviks. „See oli ennemuiste a'al" jagunedes kolme ossa: endised ajad, nüüdsed päevad ja meie tulevik. Aktuse tegelikuks korraldajaks oli Helve Raun-Rannistu, teadustajaiks noored Viive Truu ja Toivo Klaar, viimased tõid ka Eesti lipu ruumi ja asetasid pärast hümne vastavale poodiumile. Kõik kolm on noored ja nagu hiljem ilmnes, oligi peagu kogu päevade läbiviimisel suur osa just noorte täita, näidates kuivõrd hästi on õnnestunud „vahtkondade vahetust" Vancouveri eesti rahvuslikus ühiskonnas läbi viia.

Endisajà osas „Ühendatud laulukoor" laulis Rein Neggo juhatusel, sopran Epp Karike Jürima-Sonin laulis ja Vancouveri noored võimlejad esitasid kompositsiooni sallidega, millest lõpuks moodustus Eesti lipp.

Eesti Organisatsioonide Liit Lääneranniku (EOLL) esimees Matti Klaar tervitas külalisi avasõnas ja luges ette Vancouveri linnapea Gordon Campbelli proklamatsiooni „Estonian Week" nimetamise kohta 29. juunist 5. juulini ja kuulutas 18. Lääneranniku Eesti Päevad avatuks.

Piiskop Karl Raudsepp märkis palvuses, et sel sündmusel tahame olla koos, nii noored ja vanad. Noored annavad oma jõu ja vanad oma elukogemused! Ta palus et Jumal õnnistaks meie rahva head tööd.

Tervitusi oli saatnud Briti Kolumbia leitnant-kuberner Robert Rogers ja Kanada mitmekultuuri minister David Crombie, märkides et eestlased on tuntud oma kultuurilembelise tegevusega mitte vaid B.C-s, vaid kogu Kanadas. Ta soovis pidustusele eesti keeles „head õnne!"

Kanada parlamendiliige Benno Friesen tõi isikliku tervituse, öeldes et praegu on populaarne rääkida mitmekultuurilisusest rahvariiete ja toitudega, kuid eestlaste programm liigub sügavamalt vaimsuses ja hinges, värskendades Põhja-Ameerika, aga samal ajal ka eestlaste eneste vaimuelu. Sel pidustusel on „keha, vaim ja hing" pandud kokku.

B.C. peaministri William Vander Zalm'i tervitus loeti ette, kuna kohalolev Vancouveri abilinnapea Ralph Caravetta ütles oma tervituse. Järgnesid kohaliku läti seltsi ja „Eesti Liit Kanadas" esimehe Vello Hubeli tervitused.

Suuliselt tervitasid Eesti Vabariigi peakonsul Ernst Jaakson, Eesti Rahvuskomitee ja USA eestlaskonna nimel Juhan Simonson, EKN nimel esimees Laas Leivat, Austraalia eestlaste ja ESTO '88 peakomitee poolt Karin Adamson. Endiste EOLL esimeeste poolt Bruno Laan Los Angelesest ja eelmiste eesti päevade esimees Lehte Merilo tänas kõiki tegelasi, misjärel, koor laulis dr. E. Ruusi juhatusel „Sind surmani".

Meie tuleviku osas pidas väga sisuka ja meie ülesandeid käsitleva kõne E.V. aukonsul Jaak Treiman, mille avaldame meie ajalehe ühes lähemas numbris. Pärast ergutavat hüüdu: „Hakkame pääle!" laulis koor veel Toomas Kirvese juhatusel „Kaunimad laulud".

Päeva jooksul oli alanud muugi tegevus. Toimus hiidlaste kokkutulek kuni 70 osavõtjaga, õhtul avati „Kuld Lõvi " klubi ja toimus erisündmus teismelistele.

o

Neljapäeva hommikul kogunes ligemale 1000 osavõtjat hotelli kõrval asuvas kirikus toimuvale kontsert-jumalateenistusele. Piiskoplikus protsessioonis sisenesid kirikusse jumalateenistusega seotud vaimulikud, õpetajad Evald Leps, Rein Neggo ja Thomas Vaga, jutlustaja Edgar Toompuu, ülempreester Eugen Ruus ja evangelist Endel Siitam.

Kontserdiosas esines orelil Ülo Valdma, segakoorid laulsid Zoja Vaga ja Thomas Kirvese

(Järg lk. 8)

Tshernobõli ameti-isikud kohtu all

TSHERNOBÕL (UPI) — Möödunud teisipäeval algas selle kurikuulsaks saanud nimega asulas kohtuprotsess kuue süüdistatu vastu, kelleks on endine aatomijõujaama direktor Viktor Bruhhanov ja viis tema abi. Neid kõiki süüdistatakse julgeolekumeetmete, regulatsioonide ja juhiste ignoreerimises ja murdmises ning hoolimatuses oma alluvate elude ja heaolu suhtes. Tshernobõli katastroofi tagajärjel sai (ametlikult) 31 inimest surma ja 237 jäid radiatsiooni-haigeks, kuna 135.000 inimest evakueeriti oma kodukohtadest ja tuumajõujaama ümber moodustati 30 km raadiusega julgeoleku-tsoon, kus enam keegi ei ela. 27 parteiliiget on komparteist välja heidetud ja 40 karmi noomituse osaliseks saanud. Kõik kaebealused peale Bruhhanovi eitasid oma süüd — Bruhhanov tunnistas end osaliselt süüdi, kuna ta ei olnud katastroofi ajal tuumajõujaamas kohal, vaid saabus sinna alles hiljem.

Liibanoni pantvang CIA agent?

BEIRUT (UPI) — Möödunud teisipäeval avaldati paljude maade telesaadetes videofilm, millel ilmus ähmaselt äsja-kidnäpatud ameerika reporteri Charles Glassi nägu. Moslemi terroristide poolt uudistebüroodele saadetud video kinnitab, et Glass on CIA agent, kes selleks Beiruti saadetud, et seal mingeid salaandmeid välja nuhkida. 36-aastane Glass nägi videol kaunis hirmunud välja ja ütles väriseva häälega: „Ma kasutasin oma positsiooni sihtide saavutamiseks CIA-le informatsiooni muretsemisel. Mu plaanis oli selle piirkonna kohta kõik informatsioon saada ja siis CIA-le anda, eriti selle kohta kuidas viimased juhtumid on mõjustanud kristlaste — Iisraeli suhteid". Glass ilmselt luges jutu paberilt ja näis pisaratega võitlevat.

Poliitilised analüüsijad arvavad, et videolindi avaldamine on mõeldud USA suursaadiku Vernon Walters'i Damaskusereisile vastukaaluks — Walters viibis seal möödunud nädalal. Videolint saadeti uudistebüroodele organisatsiooni poolt mis nimetab end „Vaba Rahva Kaitseorganisatsiooniks".

Washingtonist eitatakse, et Glass töötas CIA või mõne muu valitsusasutuse heaks või ülesandel.

VABADE EESTLASTE HÄÄLEKANDJA

VABA EESTLANE

VÄLJAANDJA: O/Ü Vaba Eestlane,
120 A Willowdale Ave., Willowdale, Ont. M2N 4Y2

FREE ESTONIAN

PUBLISHER: Free Estonian Publishers Ltd.
120 A Willowdale Ave., Willowdale, Ont. M2N 4Y2

Tegevtoimetaja: Arvi Tinits. **Toimetaja:** Olaf Kopvillem.

Toimetuse kolleegium: Karl Arro, Heino Jõe, Olev Träss.

Telefonid: toimetus 733-4550, talitus (tellimised, kuulutused, ekspeditsioon) 733-4551 avatud esmaspäevast reedeni 9—3-ni.

Tellimishinnad Kanadas: ajalehe tariifiga aastas $60.—, poolaastas $34.— ja veerandaastas $18.—, kiripostiga lisandub postikulu — vastavalt $111.—, $60.—, $31.—.

Tellimishinnad väljaspool Kanadat: aastas $80.—, poolaastas $44.— ja veerandaastas $23.—. I klassi posti ja lennuposti hinnad vastavalt — USA $115.—, $62.—, $32.—, mujal välismaal $140.—, $75.—, $40.—.

Aadressi muudatus $1.— — Üksiknumbri hind 75 c.

Kuulutuste hinnad: üks toll ühel veerul: $5.50, esiküljel $6.50.

Kuulutusi võetakse vastu nädala esimesse ajalehte kuni reede homm. kella 10-ni ja nädala teise ajalehte kuni teisip.. homm. kella 10-ni. **Väljaspool tööaega:** Leida Marley 223-0080.

Elu või surm

Hiljuti oli Kanada föderaalparlamendis arutusel surmanuhtluse taastamise küsimus. Viimane surmaotsus (õieti kaks korraga) saadeti täide Toronto Don'i vanglas aastal 1962, kui Detroidist pärit mustanahaline palgamõrvar Lucas ja Torontost pärit valgenahaline sissemurdja ja politseiniku-mõrvar Turpin koos üles poodi. Mõlemad olid elukutselised kurjategijad (üks neist isegi elukutseline mõrvar) ja ei saa kuidagi moodi öelda, et ühiskond oleks nende lahkumise tõttu vaesemaks jäänud. Ka ei saa juttugi olla mingist võimalikust eksitusest, sest Lucas tuli oma mõrvatööks Detroidist Torontosse, tappis siin ,,kontrahi'' alusel kaks inimest ja võeti kinni enne kui ta jõudis oma kodulinna tagasi minna. Turpin võeti kinni kuritöökohal pärast politseikonstaabli mõrvamist, kellele ta viis kuuli sisse lasi.

Surmanuhtluse-vastased tõstatavad harilikult just neid vaidluspunkte - et mõrvarist võib ümberkasvatamise puhul veel saada kasulik ühiskonnaliige; et eksituse puhul võib süütuid inimesi surma mõista ja hiljem ei saa eksitust enam heaks teha. — Ning muidugi on võimalik statistiliste andmete abil tõendamine, et surmanuhtlus mingil viisil ei heiduta potentsiaalseid mõrvareid, sest mõrvade protsent jääb enamvähem samaks, olgu siis surmanuhtlus kehtivusel või mitte. See on kõik enam-vähem tõsi, sest surmanuhtlus heidutab ehk ainult väiksemaid sulisid, kes sel puhul oma kuritegude juures relva kaasas ei kanna. Õnnetul kombel võib mõni kuritööle peale juhtunud isik — olgu ta siis politseinik või süütu möödamineja — ärevusse sattunud murdvarga või pangaröövli käe läbi surma saada. Palju kõrgem protsent tapmisi toimub aga viha või kättemaksu pärast, kusjuures osalised teineteist tunnevad ning mõrvar ei kaalutle külmalt, kas asi end ära tasub või mitte. Statistika näitab, et üle 90 protsendi mõrvadest toimub niiöelda ,,sõprade vahel'', kas perekonnaliikmeid või juhuslikke tuttavaid laipadena lamama jättes.

Peale selle, kinnitavad abolitsionistid — see tähendab, surmanuhtluse vastased — et surmaotsuse täide saatmine on ,,juriidiline mõrv'' ja ühes tsiviliseeritud maas mõeldamatu — see on barbaarse kiviajaühiskonna jäänus. Ilmselt paistavad nii meie riigi poliitikud kui ka paljude teiste ,,tsiviliseeritud'' riikide omad sellest põhimõttest kinni pidavat, kuigi nad ei kõhkle oma sõjajõude ja politseivõime surmarelvadega varustamast — mõnikord isegi väga komplitseeritud ja kõrgtehnoloogiliste relvadega — et piiritagustele võimalikele ,,agressoritele'' hirmu nahka ajada. Ning nende pihta ka tuld avada, peaks nende reisilennuk näiteks kogemata üle piiri juhtuma või mõni salakaubavedaja püüdma okastraadist läbi pugeda. Kuigi salakaubitsemise eest ei ole surmanuhtlust ette nähtud ning isegi N. Liidus ei mõisteta harilikult kogemata piiririkkujaid surma.

Mis oleks siis lõppotsus? Kas oli Kanada parlamendiliikmeil õigus surmanuhtluste taastamist maha hääletada, sellest hoolimata et suurem osa valijaskonnast, ringküsitluste andmete järgi, surmaotsuseid toetab? Ilmselt puhta demokraatia seisukohast ei oleks neil õigus oma volitajate soove ignoreerida. Ning see ei meeldi eriti ühele segmendile meie ühiskonnast — politseinikele ja vangivalvureile, kes iga päev oma eludega riskeerivad kurjategijaid kas trellide taha toimetades või neid seal hoida püüdes. Sest mis takistab ühel keskmisel eluks ajaks vangi mõistetud mõrvaril külmalt mõne vangivalvuri kõri läbi lõikamast (kas või teritatud lusikavarrega), kui tal selle eest enam mingit karistust karta ei ole? Või miks ei peaks üks keskmine pangaröövel või kidnäpper end tulirelvadega politsei kätte langemise eest kaitsma, kui ta juba oma eelnimetatud kuritegude eest nagunii eluaegsele vanglakaristusele näkku vaatab?

Nii kaua kui abolitsionistid neile küsimustele vastata ei suuda, peame me siiski — olgugi et pooleldi vastu tahtmist, sest teoreetiliselt võib ju neil õiguski olla — surmanuhtluse taastamist kasvõi ainult vangivalvurite ja politseiametnike mõrvamise eest pooldama.

ARVI

Mathias Rust oma lennuki kõrval Punasel Väljakul

Kas Mathias Rust vabanemisel?

Möödunud-neljapäevases ,,Toronto Star''-is ilmus artikkel, milles selle lehe Moskva korrespondent Stephen Handelman pealkirja all ,,Soviets drop hints Red Square pilot may be freed soon'' (Nõukogud annavad mõista, et Punase Väljaku piloot võib varsti vabaneda) kirjutab järgmist:

,,Lääne-Saksamaa teismeline piloot Mathias Rust, kes oma sportlennukiga Punasel Väljakul maandus ja seega Nõukogude Õhutõrjele suurt piinlikkust valmistas, võib varsti vabaneda. 19-aastase Hamburgist-pärit lenduri saatuse üle otsustatakse arvatavasti juba käesoleval kuul, ütlevad nõukogude ameti-isikud''.

Artiklis tsiteeritakse Novosti uudistebüroo juhatajat Valentin Falini ütlevana: ,,Asi on lõpetamisel. Võibolla veel mõned tunnid, ehk mõned päevad, ja siis langeb otsus.'' Kuigi ametlikult ei ole Falini sõnu kinnitatud ja Rust viibib ikka veel Moskva kurikuulsas Lefortovo eeluurimisvanglas, jutles äsja Moskvas külas olnud Lääne-Saksa president Richard von Weizsäcker Rusti saatuse üle Gorbatshoviga ning arvatakse, et ta võib Rusti endaga juba eeloleval nädalalõpul koduteele kaasa võtta. Weizsäckeri kuuepäevane visiit oli mõeldud vahekordade parandamiseks, mis üpris jäiseks muutusid peale seda kui Lääne-Saksamaa Liidukantsler Helmut Kohl Gorbatshovi ,,glasnosti''-propagandat Göbbelsi kunagise propagandakampaaniaga võrdles. ,,Kui lääne-sakslased lubavad, et Rustist kangelast ei tehta, lastakse tal arvatavasti varsti koju minna,'' ütles keegi anonüümseks jääda tahtev Läänemaade kommentaator (kuulutasime seda ette ka oma 4. juuni numbri juhtkirjas).

Huvitavaks kommentaariks selle loo juurde on Tartu ajalehes ,,Edasi'' 21. juunil ilmunud artikkel Tõnis Aviksoni sulest, mis oma avameelsusega tundub siinsele (ja arvatavasti ka sealsele) lugejale üsna hämmastav. Toome selle täies pikkuses ära, sest artikkel on ka väga huvitav. Mäletatavasti sai Tõnis Avikson kuulsaks artiklitesarjaga Tshernobõlist ,,Noorte Hääles'', mis ka Läänes tublisti laineid lõi. Muuseas temaga sel reisil kaasas olnud N. Eesti sõjakomissar, kindralmajor Roomet Kiudmaa on vahepeal arreteeritud, süüdistatuna altkäemaksude võtmises.

MATHIAS RUSTI
USKUMATU LEND

Võõras lennuk takistamatult Moskva südames! Seda ei olnud juhtunud ja loodetavasti ei juhtu enam kunagi. 28. mai õhtul oli see aga ometi tõsiasi. 19-aastase Lääne-Saksa noormehe Mathias Rusti juhitud väike sportlennuk Cessna 172 maandus Punase väljaku lähedal keset Moskvoretski silda ning vuras seejärel Kremli müüri ja Püha Vassili katedraali vahel asuva bussipeatuse juurde ,,parkima''. Startinud oli ta sama päeva lõunal Helsingist.

Alustanud lennumatka kodumaalt 13. mail, jõudis Rust Soome 25. mail, olles käinud vahepeal ka Islandil ja Norras. Elas Helsingi kesklinna hotellis ,,Hospitz''. Keskuse ja Malmi lennuvälja vahet sõidutas teda Lääne-Saksa numbrimärgiga hõbedane ,,Citroën'', mille tagaklaasile oli kleebitud Hamburgi lennundusklubi embleem. Malmilt tõusis Rusti Cessna õhku 28. mail Moskva aja järgi 13.21. Plaani järgi pidanuks ta lendama Stockholmi. Algul võttiski Rust kursi läände. Umbes 20 minuti pärast keeras lennuk aga Nummela kohal järsult lõunasse, mere poole ja seejärel juba itta, Moskva suunale. Malmi lennuvälja dispetsheritel ei jäänud kursimuutus märkamata. Samal ajal ilmutasid asja vastu huvi ka Soome kaitsejõudude kaks radarjaama. Kui lennuk lähenes keelutsoonile Porkkala mereväebaasi kohal, püüti nii Malmilt kui ka sõjaväelennuväljalt temaga ühendust võtta. Eeter aga vaikis. Loo tegi keerulisemaks see, et 12.47 startis Malmilt Vaasast pärit soomlasele Reijo Korpelale kuuluv sama tüüpi ja värvi Cessna, mille too oli üürinud kogu suveks rootslasele Tjorbön Arvénile õhupiltide tegemiseks. Arvén pidi lendama Turku kohale *pildistama*, jäi aga Helsingist lõunasse edasitagasi sõitma. Ka temaga ei saadud raadioühendust. Teine Cessna maandus Malmil 14.02, segades Soome ametimeeste sõnul oma sagimisega kas tahtlikult või mitte Rusti lennuki jälgimist. Viimasele saadeti sõjaväelennuväljalt järele kaks treeningulennukit ,,Hawk''. Rust lendas aga üle keelutsooni ja kell 14.09 kadus tema Cessna äkki kõigi kolme radari ekraanidelt. See juhtus Sipoo kohal, 30 kilomeetri kaugusel Helsingist.

Rust tüssas soomlasi, simuleerides lennukatastroofi. Ta laskus äkiliselt ja kadus Soome radarite vaateväljalt, jätkates edaspidi madallennul. Jälgede segamiseks heitis ta ,,õnnetuskohal'' merre õlipaagi. Kümmekond minutit hiljem sealt üle lennanud tsiviilkopteri juht teatas kaldale, et merest tõuseb pinnale õli. 15.00 paiku olid soomlased veendunud, et Rust on hukkunud, sest ühestki lähiriigist ei tulnud piiriületamise signaale. Cessna rusude otsimist alustasid Soome kopterid, päästelaevad ja tuukrid 15.20. Otsingud lõpetati 29. mai hommikul, kui NSV Liidu peakonsulilt saadi kinnitus, et Moskvasse lennanud Cessna on see, mis merre sööstnuks arvati. Soome Tsiviillennundusvalitsuse esindaja ütles, et kõigile lähiriikidele, s.h. NSV Liidule teatati kadunud lennukist 28. mai õhtul; Nõukogude Liit sai juba loo varajases staadiumis vihje, mis on toimumas. Hilisem tunnistab, et Soomele näpuga näidata ei ole põhjust. Asi on ikkagi NSV Liidu piirivalve ja õhutõrjejõudude suures läbikukkumises.

(Järg lk. 3)

Lagle Parek Propagandas

Nõukogude poolel püüab Tassi agentuur saavutada propagandaefekte eesti naisarhitekt Lagle Pareki vabastamisest, kes a. 1983 mõisteti ,,nõukogudevastase tegevuse'' pärast kuueks aastaks raskes režiimiga vangilaagrisse ja kolmeks aastaks asumisele.

Parek kirjutas alla temalt nõutud armuandmise palvele ja ,,tunnistanud oma süü üles''.

Tass kirjutab, et Lagle Pareki andmed diskrimineerinud N. Liitu. Neid kasutanud ,,kodanlik'' ajakirjandus Läänes, Ameerika Hääl ja Vabadusraadiod, siis eesti ,,reaktsioonilised'' pagulased USA-s, Kanadas, Saksamaal ja Rootsis. Tassi järele kirjutanud Lagle Parek komparteile:

,,Võtsin aktiivselt osa nõuk. vastasest tegevusest, mille eest sain õiglase karistuse''. Seepeale partei arvestanud ,,puhtsüdamliku'' ülestunnistusega ja lubadusega, tulevikus mitte enam sekkuda illegaalsesse tegevusse. Seepeale otsustanud ,,ülemnõukogu presiidium'' L. Pareki palve rahuldada, andestada ja vabastada teda karistuse kandmisest.

EPL

Kommentaarid

Usuteaduse Instituudi tegev on kestnud 10 aastat. Selle ka ja põhialused töötati välja m juhtivate kirikutegelaste piisk Karl Raudsepp'a ja prof. Artur Võõbuse poolt, kes se aluseks võtsid Tartu Üliko Usuteaduskonna õppekav Meie rahvusgrupi kirikuõpe jate hulgas leidus küllaldas neid, kel oli vastava teaduslikke kogemusi lektori na tegutsemiseks ja kes o nõus rakenduma Instituudi petööle.

Sämuti selgus juba esime õppeaastal Torontos, rohkearvuliselt leidub ka ne kes soovivad kasutada Usut duse Instituudi poolt paku võimalusi usuteaduslikuks jaoppeks. Kümne aasta ke on Instituudi lõpetanud 12 nendest ordineeritud tö koguduste juurde 10 isik Samuti on mitmes kogudu usulises töös abilistena töötar Instituudi õpilased, kes jätkavad oma õpinguid.

Usuteaduse Instiduudi edu usuline ettevalmistus toimunud kõrge akadeemi tasemega lektorite poolt, ke tasuta rakendunud Instidu kursustele õppejõudude juhtidena. Instituudi teadus töö juhatajaks on algusest p olnud prof. dr. Art ur Võõ ja administratooriks piis Karl Raudsepp, kuna õ jõudena on tegutsenud prof. Jaak Taul, prof. dr. Mi Soovik, prof. dr. Vello S mag. Andres Taul, mag. Ru Kiviranna, mag. Tõnis Nõm ja dr. Roman Toi. Ner mitmed on varemalt töötan Tartu Ülikooli õppejõudude

•

Israeli 32-kuulises koalitsi valitsuses on tekitanud ä tüli praeguse välismin Shimon Peres'e ettepanek vusvahelise konverentsi ko kutsumiseks Lähis-Ida tüli muste lahendamiseks. Pe nister Yitzhak Shamir'i ar on sellise ettepaneku tege välisministri poolt riigi-va tegevus ja võrdne ära misega, kuna erapooletud on korduvalt nõudnud li poolt okupeeritud alade, dani Läänekalda ja piirkonna tagastamist tiinlastele. Pärast 3-pä vaidlust ei jõutud kokkule ja peaminister ähva parlamendi laiali saatm milleks ta aga parlamend jalikku häälteenamus saanud. Peres'i Tööpar kuuluvad parlamendilii nõudsid Shamiri tagasias ja tema asendamist Peres

Kuigi peaminister Sh populaarsus Israeli valij nas on tunduvalt lang keeldus Shamir lahk peaministri-kohalt, mille rotatsiooni korras pra koalitsiooni valitsuses olle ed kuud tagasi. Ta tegi P korralduse Israeli välissa dadele teatamiseks läbirääkimiste kava tühistamisest. Korraldus taselt teatas aga välism Israeli saatkondadele, et rentsi algus on ainult lükatud, kuid mitte tühis

Varemalt toimunud s läbirääkimiste tulem Peres'e ja Jordaania k Hussein'i vahel jõuti ko

Kommentaarid

Usuteaduse Instituudi tegevus on kestnud 10 aastat. Selle kava ja põhialused töötati välja meie juhtivate kirikutegelaste piiskop Karl Raudsepp'a ja prof. dr. Artur Võõbuse poolt, kes selle aluseks võtsid Tartu Ülikooli Usuteaduskonna õppekava. Meie rahvusgrupi kirikuõpetajate hulgas leidus küllaldaselt neid, kel oli vastavaid teaduslikke kogemusi lektoritena tegutsemiseks ja kes olid nõus rakenduma Instituudi õppetööle.

Samuti selgus juba esimesel õppeaastal Torontos, et rohkearvuliselt leidub ka neid, kes soovivad kasutada Usuteaduse Instituudi poolt pakutud võimalusi usuteaduslikuks väljaoppeks. Kümne aasta kestel on Instituudi lõpetanud 12 ja nendest ordineeritud tööle koguduste juurde 10 isikut. Samuti on mitmes koguduses usulises töös abilistena töötamas Instituudi õpilased, kes veel jätkavad oma õpinguid.

Usuteaduse Instiduudi edukas usuline ettevalmistus on toimunud kõrge akadeemilise tasemega lektorite poolt, kes on tasuta rakendunud Instiduudi kursustele õppejõudude ja juhtidena. Instituudi teadusliku töö juhatajaks on algusest peale olnud prof. dr. Art ur Võõbus ja administratooriks piiskop Karl Raudsepp, kuna õppejõudena on tegutsenud prof. dr. Jaak Taul, prof. dr. Mihkel Soovik, prof. dr. Vello Salo, mag. Andres Taul, mag. Rudolf Kiviranna, mag. Tõnis Nõmmik ja dr. Roman Toi. Nendest mitmed on varemalt töötanud Tartu Ülikooli õppejõududena.

•

Israeli 32-kuulises koalitsiooni valitsuses on tekitanud ägeda tüli praeguse välisministri Shimon Peres'e ettepanek rahvusvahelise konverentsi kokkukutsumiseks Lähis-Ida tüliküsimuste lahendamiseks. Peaminister Yitzhak Shamir'i arvates on sellise ettepaneku tegemine välisministri poolt riigi-vastane tegevus ja võrdne äraandmisega, kuna erapooletud riigid on korduvalt nõudnud Iisraeli poolt okupeeritud alade, Jordani Läänekalda ja Gaza piirkonna tagastamist palestiinlastele. Pärast 3-päevast väidlust ei jõutud kokkuleppele ja peaminister ähvardas parlamendi laiali saatmisega, milleks ta aga parlamendis vajalikku häälteenamust ei saanud. Peres'i Tööparteisse kuuluvad parlamendiliikmed nõudsid Shamiri tagasiastumist ja tema asendamist Peresega.

Kuigi peaminister Shamiri populaarsus Israeli valijaskonnas on tunduvalt langenud, keeldus Shamir lahkumast peaministri-kohalt, mille ta sai rotatsiooni korras praeguses koalitsiooni valitsuses olles mõned kuud tagasi. Ta tegi Peresele korralduse Israeli välissaatkondadele teatamiseks rahuläbirääkimiste kavatsuse tühistamisest. Korralduse vastaselt teatas aga välisminister Israeli saatkondadele, et konverentsi algus on ainult edasi lükatud, kuid mitte tühistatud.

Varemalt toimunud salajaste läbirääkimiste tulemusena Peres'e ja Jordaania kuninga Hussein'i vahel jõuti kokkuleppele rahukonverentsist osavõtvate riikide suhtes, kelleks oleksid 5 alalist ÜRO julgeolekukomisjoni liiget USA, Inglismaa, Prantsusmaa, Hiina ja Nõukogude Liit, kelle ülesandeks oleks rahu sobitamine ja tingimuste välja töötamine võimalikes Israeli ja palestiinlaste vahelistes läbirääkimistes. Nõukogude Liidu osavõtmiseks rahukonverentsist on Jordaania ja Iisraeli poolt esitatud kitsendavaid tingimusi, mis teeb Kremli osavõtu sellest ülimalt kahtlaseks. Samuti on palestiinlaste otsene osavõtt kaheldav, kuna Israeli nõude kohaselt on võimalik ainult eeldusel, et toimub Israeli riigi tunnustamine PLO poolt, mida aga seni tehtud pole.

Kokkupõrkeid on tekkinud ka rahu-pooldajate ja sõjakate gruppide vahel, kelle korralekutsumiseks on tulnud kasutada politsei abi. Kuna kummagil parteil ei ole parlamendis absoluutselt enamust ja valitsus saab püsida vaid sõbraliku koalitsiooni alusel toimuvas koostöös, millele tegid lõpu erivaatelised seisukohad Iisraeli tuleviku suhtes, siis on juba praegu alustatud mõlema partei poolt vihase kampaaniaga omale poolehoidjate võitmiseks. Peres'i arvates Israeli tulevik ja saatus oleneb sõbralikust koostöötahtest oma araabia naabritega, millise seisukohaga aga ei ühine praegune peaminister Shamir, kelle sõjakas partei keeldub igasugustest konverentsidest osavõtmisest, mille sihiks on vallutatud alade loovutamine.

H. KIVI

ROYAL LEPAGE
Esindaja VICTOR LIBE
1919 Lawrence Ave. E.
Scarborough, Ont. M1R 2Y6
PRESIDENT'S GOLD AWARD
Tel. kontoris 752-3111
kodus 288-8193 või (705) 426-9155

Kas Mathias Rust...

(Algus lk. 2)

TEEL MOSKVA SÜDAMESSE

NSV Liidu Kaitseministeeriumi ettekandest NLKP Keskkomitee Poliitbüroole 30. mail selgub, et Nõukogude raadiolokatsioonivahendid avastasid väikelennuki juba selle lähenemisel meie riigipiirile. Võibolla arvati, et piiri ületamise julgus ja jultumus ei või sportlennuki piloodil pähegi tulla, igatahes jäeti Cessna vajaliku tähelepanuta. Meie piirivalve ja õhutõrje silmad olnuksid nagu kinni vajunud, häire tõstmisest rääkimata. Rusti Cessna leidis Kohtla-Järve juures sobiva „augu" ja sisenes madallennul NSV Liidu õhuruumi. Kui Nõukogude hävitajate kaks ülelendu Cessnast välja arvata, polnuks Balti, Leningradi ja Moskva sõjaväeringkondade õhutõrjet nagu olemaski olnud.

Muidugi, Rust näitas suurepäraseid piloodivõimeid, lennates mõnekümne meetri kõrgusel puulatvade tasapinnal, kuhu maapealsete nüüdisradarite elektronsilmade kiir ei pruugi alati ulatuda. Ka oli lennu marsruut väga nupukalt valitud. Rust lendas, nagu on selgunud, piki Leningrad — Moskva raudteed või autoteed, milledel on elav liiklus ja milledel seepärast ei hoita meie õhutõrjejõudude silma just iga minut peal. Ühtaegu lendas ta piirkonnas, kus kevadisel aastaajal abistavad põllumehi väikelennukid. Nende lennuplaanidest põllumajanduslik lennuteenistus õhuliikluse teenistust enamalt jaolt üksikasjaliselt ei informeeri. Siit võimalus näida „oma lennukina". Kõigele lisaks aitasid raudtee- ja maanteelint Rustil üsna vaevata orienteeruda. Noormehel pidid olema siiski hiilgavad teadmised Nõukogude õhutõrjejõudude valvepiirkondadesse jäävatest aukudest, kõikvõimalike raadiolokatsioonivahendite nägemispiirkondadest. Muidu ei oleks ta pääsenud läbi radarite metsast, mööda õhutõrjesuurtükkide ja -rakettide patareidest, hävituslennukite baasidest. Eriti Moskva piirkonnas, mida peaks valvatama kui silmatera.

Ja ikkagi, uskumatut lugu sellega lõpuni ei seleta. Rustil pidi olema abiväge NSV Liidus. Selleks oli sõjameeste hooletus, lohakus, distsiplineerimatus, organiseerimatus ja vastutustundetus, ühesõnaga korralagedus. Niisugune oli Poliitbüroo karmi hinnangu mõte. Kui võõras lennuk avastati NSV Liidu piirile lähenemisel, pidanuks sellest tingimata informeerima õhutõrjeringkondade juhtkondi. Lühis sai alguse just sealt. Kui ka väikelennukit peeti ohutuks, pidanuks talle igal juhul saatja sappa pandama, et kindlaks teha tema päritolu. Seda ei tehtud. Kui hävitajad lendasid umbes 180 kilomeetrise tunnikiirusega liikunud Cessnast NSV Liidu territooriumi kohal üle, võisid nad pidada seda muidugi pikemalt mõtlemata omaks sest piiririkkumise häiret ju ei olnud. Kuidas ka ei oleks, Moskva õhutõrjeringkonna äpardumist on siiski raske mõista. Liiatigi kui Moskva kohal on püsiv lennukeeld, millest erand tehakse sõjaväeparaadide ajal (erinevalt mõnede lääneriikide pealinnadest ei ole Moskvas lennuvälju linna sees). Linna kohale lennates võinuks Cessnaga juhtuda seal mida tahes. Lufthansa lennukikomandör Herbert Hohensee, kes on korduvalt lennanud Sheremetjevo ja Vnukovo lennuväljadele, ütles „Spiegelile", et „poisil vedas mõeldamatult, et ta Kremli juurde jõudis".

Ja ometigi oli Rusti Cessna 28. mai õhtul kell 19.24 Punase väljaku kohal, tehes maandumispaika valides kolm tiiru ümber selle. Kaelamurdva laskumise tunnistajateks oli väljakul umbes 300 Nõukogude kodanikku ja välismaalast. 19.30 oli Cessna maapinnal. Lennukist välja tulnud, esitles Mathias Rust end tema ümber kogunenud inimestele, kes arvasid, et nad on filmivõtetel, jagas autogramme ja rääkis põgusalt lennust. Nõutud olid algul ka Punasel väljakul vahis olnud miilitsad, seda enam et vähemalt üks filmikaamera tõesti surises. Selle kaameraga, millel oli ka mikrofon, võetud videolinti näidatakse Lääne televisioonis alates 31. maist suure õhinaga. Autor olla „juhuslik turist", kes müünud 11-minutilise video USA telekompaniile NBC. Filmis näidatakse Rusti tiirutamist Punase väljaku kohal, maandumist, sõitu Kremli müüri juurde ja jutuajamist inimestega. Asjatundjate arvates oli film tehtud heal professionaalsel tasemel. Ja ka Lääne-Saksa ajakirjanduse arvates ei ole just kerge uskuda, et selle tegi amatöör, kes sattus maandumispaiga lähedale juhuslikult. Pigem oleks Rusti Moskvas nagu oodatud... Noormees toimetati Punaselt väljakult Lefortovo vanglasse, kus kogenud uurijad püüavad selgitada selle kummalise loo tagamaid. Seni on kindlalt selge see, et lend oli ette valmistatud ülimalt läbimõeldult ja asjatundlikult. Selles oli Rustil vilunud abilisi.

Järgneb

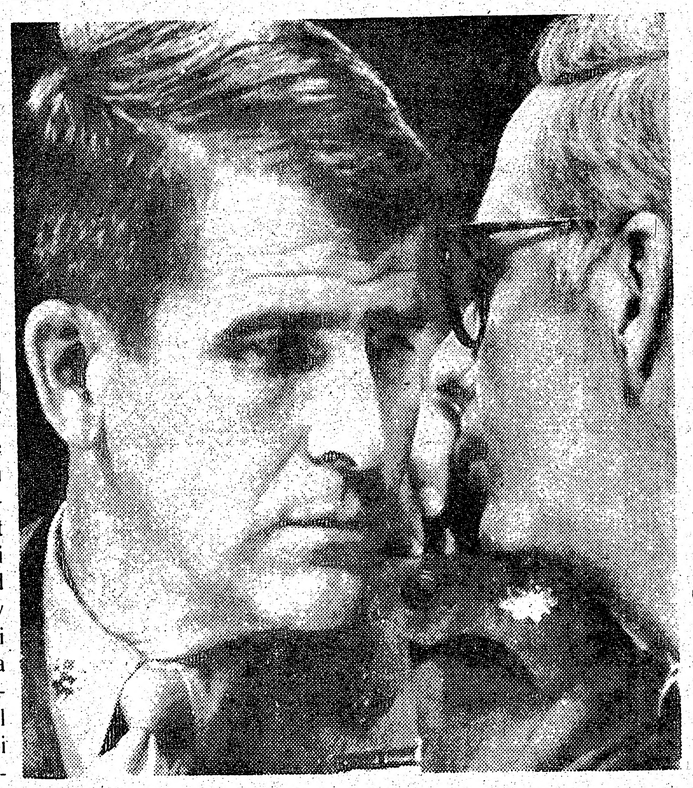

Kol.ltn. Oliver North ja ta advokaat Brendan Sullivan Kongressikomitee ees.

Kolonel North'i ülekuulamine jatkub

WASHINGTON (UPI) — Möödunud neljapäev oli kolmandaks ülekuulamispäevaks, mil endine USA Julgeolekunõukogu kõrgem ameti-isik, kolonel-leitnant North, Kongressi Erikomitee ees aru andis. Kuid paiguti paistis, et North mitte ainult ei vastanud kongressiliikmete küsimustele, vaid süüdistas neid selle nn. „Irangate" kriisi põhjustamises, mille eest teda nüüd pinnitakse.

Neljapäevasel istungil ütles ta: „Lihtsates sõnades — see on teie süü, sest teie kõhklev, ebakindel, nüüd-me-teame ja nüüd-me-ei-tea poliitika Nikaraagua demokraatlike vabadusvõitlejate, nõndanimetatud kontrade suhtes sundis meid salajasele tegutsemisele. Kuna USA täidesaatev võim (see tähendab, president ja kabinet) tegid oma parima kindlustamiseks, et kontrad ei hävineks Moskva sulaste löökide all, teie teete siin juurdlemisi ja uurimisi, et nüüd sealset fiaskot täidesaatva võimu kaela ajada. Te lihtsalt ei saa Nikaraagua vabadusvõitlejate toetamise probleemiga käituda nagu oleks te vaidlemas järgmise riigieelarve üle. Ma ei näe selles mingit otstarbekohasust. Kes juurdleb ja uurib Kongressi käitumise põhjuseid? USA rahva poolt valitud Kongress julgustas vabadusvõitlejaid kommunistidele vastu hakkama ja siis jättis nad maha. Ühendriikide Kongress jättis sõdurid lahinguväljale võitlema ja võttis neilt toetuse, jättes neid kommunistidele vereohvreiks." Mõned vaatlejad arvavad, et North läks oma süüdistustes liiga kaugele ja ta kaitseadvokaat, Brendan Sullivan, katsus teda tagasi hoida. Kuid TV-saateid jälgides paistis, et Sullivan oli ise sama teravasõnaline kongressiliikmete ja nende advokaatide vastu.

Ning raadios korraldatud ringküsitluste järgi otsustades paistab 80 kuni 90 protsenti küsitletuist (nii Kanadas kui USA-s) kol.ltn. North'i seisukohta toetavat.

NAIROBI (AP) — Sudaani mässulised kidnäppasid kolm ameeriklast ja neli inglast, kes teenisid Lõuna-Sudaanis abiandmis-organisatsioonis „Christian Resource Organizations Serving Sudan". Mehed haarati möödunud teisipäeval kinni nende kodudest. Inimröövi põhjust ei ole seni teada, kuid röövijaks olnud „Sudaani Rahva Vabastusarmee" liikmed.

Päike, paitav tuul, siidpehme vesi

Suvituskiri Lembitu poiste „Pärnust 1912"

Laupäeval, 4. juulil algas Kotkajärvel skautüksus Lembitu Maleva suvelaager „Pärnu 1912". See on ainus eesti skautide laager maailmas, mis tähistab meie skautluse 75. aastapäeva. Laagrist võtab osa 22 poissi ja 12 juhti. Kümme poissi 4 juhiga sooritasid kolme-päevase kanuuretke Algonquin Pargis.

Skautüksus Lembitu Malev järgib eesti skautluse traditsioone ja tähtpäevi. Vastavalt sellele valitakse laagrite teemad, nimetused, märgid ja laulud. „Pärnu 1912" laagrimärgiks on Pärnu linna vapp, laagrilauluks „Vändra metsas Pärnumaal" ja laagri tegevuseks võimalikult palju Pärnu-ainelisi toiminguid, kuulus Pärnu aastalaat — „jäärmark" kaasa-arvatud.

Otsene side Pärnuga on ühe poisi kaudu, kes alles 29. mail 1987 alustas Pärnust teekonda Kanadasse. See on 15-aastane Sven Kalep — Eestist välja pääsenud teisitimõtleja perekonna noorim liige.

Lembitu Malev pakkus Svenile tasuta laagrit, mida Sven kahjuks kasutada saab ainult kanuuretkest osavõtuks. Inglise keele suvekool, millest oleneb sügisene Kanada kooli minek, nõudis et Sven pidi Algonquin Pargist saabudes kohe linna sõitma.

Pühapäeva-õhtusel lõkkel usutleti Sveni tänapäevase Pärnuga tutvumiseks. Sven jutustas oma sealsest koolist ja harrastustest ning isa Siberi-aastatest. Pärnu on praegu 40.000-elanikuga linn, tulualadeks tööstus, kalandus, suvel suvitajate vastuvõtt ja mudaravi.

„Pärnu 1912" laager avati Kotkajärve lipuväljakul laupäeva ennelõunal Lembitu Maleva ja laagri juhi Harold Kivi avasõnadega ja Kanada Eesti Skautide Maleva juhi Egbert Runge tervitusega. Laagrivanem Jämesäär oma sõnavõtus teatas poistele, et erinevalt kõikidest varematest laagritest, saavad poisid selles laagris palka vastavalt oma tublidusele. Raha tuleb Fort Knoxi deponeeritud Eesti kulla protsentidest. Tegelikult on see „mänguraha" ja on mõeldud järgmisel laupäeval tarvitamiseks. Jäärmargil iga asi maksab ja ilma rahata pole seal mingit nalja ega laristamist.

Laupäev kulus laagri püstitamiseks ja sisseseadmiseks ning õhtul oli ühine lõkkeõhtu — teemaks lõkkejutt eesti skautluse tekkimisest koos Pärnumaa- ja karu-lauludega.

Pühapäev algas hommikupalvusega vabadussamba ees, kus Heino Jõe rääkis poistele Taevataadi ja inimese vahekordadest. Jumal hoiab, kaitseb ja õnnistab ainult neid, kes ise püüavad. Ühel Saaremaa paadil oli roolpinni sisse lõigatud kiri: „Jumal hoiab meremeest, aga rooli peab meremees ise hoidma."

Pühapäeval tegid noolepoisid tutvumismatka Kotkajärvel Harold Kivi juhtimisel. Suurem osa noolepoisse oli laagris ja Kotkajärvel esmakordselt. Skautidel ja venduritel oli pioneer-päev Evald Oderi juhtimisel. Peamiseks ehitus-objektiks oli ujukparv.

Pühapäeval saabus laagrisse Veljo Kalep oma abikaasa ja kolme lapsega. Sven jäi laagrisse, teised sõitsid linna tagasi pärast Kotkajärvega tutvumist, suplust ja laagri-lõunasööki. Õhtusel lõkkel oli lõkkejutuks eelseisev kanuuretk ja Kalepi perekonna lugu koos Sveni intervjuuga.

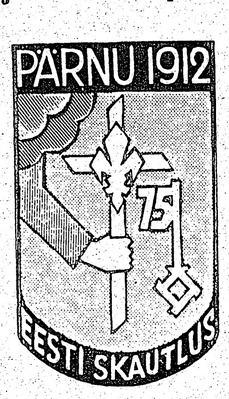

Lembitu Maleva laagrimärk „Pärnu 1912" tänavu suvel.

Esmaspäeva hommikul veeres Lembitu külast välja kanuuretke karavan — ees järelvankri redelitel viis punast kanuud, järel kolm autot retkeliste ja varustusega. Noolepoisid saatsid vanemaid vendi heade soovidega. Laager jäi nüüd kolmeks päevaks ainult noolepoiste hoole alla — nende kohustuseks tuli pealipu heiskamine ja langetamine. Esmaspäeval algasid ka noolepoistel kolm tähtsat projekti: suur võistlus „100 uut sõna eesti keelt", püstolist laskmine ja laevamudelite ehitamine. Tööjoonised pandi üles, anti tööjuhised ja „onu Kusti" — Harald Neidre jagas kõikidele laevakere-toorikud. Algas neile vormi andmine nugade, rasplite ja liivapaberiga. Noolepoisid valisid kahest võimalikust laevatüübist kahemastilise kaljase.

Õhtusel lõkkel olid noolepoisid Jämesääre külalisteks, istusid paargus karunahkadel, praadisid vorste ja suhkrupabulaid ning laulsid laulu heeringast, kes kahemastilise kaljase oma suhkrunäljaga põhja ajas. Jämesääre lipukaljul on vägev kaja. Kui hüüad „hei", siis vastab kaja üle järve „hei-hei!"

Teisipäeval — samal ajal kui kanuu-retkelised sõudsid Algonquin Pargi järvedel, tegid noolepoisid päevase matka Koprajärvele — uurisid loodust ja kalu ning käane järves, tegid ise omale süüa ja sealt väsinult tagasi jõudnult läksid Lembitu külas lelle-sauna. Paaditööstuses oli käsil maalritöö ja kaljaste kered värviti valgeks.

Kesknädal alati pesadevahelise võistlusega Kotkajärve tundmises. Tuli läbistada 20 punkti ja tuua igast kohast tõend. Päkapikud olid salaja käinud paaditööstuses ja värvinud kõikide kaljaste põhjad punaseks. Algas laevade taageldamine, sest õigel laeval on peale purjede ilmatu hulk nööre.

Kanuuretkelised jõudsid õhtupoolikul tagasi, käisid saunas ja jutustasid õhtusel lõkkel oma matkaseiklusi. Poisid kohtasid teel emapõtra pojaga ja esmaspäeva õhtul sõi pesukaru ühe päeva toidumoona. Kurjategija jäi karistamata. Poisid olid vahvad ja ilm oli enamasti kuiv pilvealune.

„Pärnu 1912" laagrit teenindavad juhid Harold Kivi, Asko Kütti, Heino Jõe, Vello Soots, Ants Evard, Jaan Kruus, Evald Oder, Harald Neidre, Enno Agur, Maido Musta, Alrek Meipoom, Andres Kasekamp ja Arvo Medri. Laagrit toitlustab Eda Loo ja teda aitasid osaajaliselt Reet Medri ja Anne Orunuk.

Laager nautis kuni nende ridade kirjutamiseni kesknädala õhtul suurepärast suveilma.

Laagrimärk Pärnu vapp

Kunstiajaloolane Villem Raam kahest Pärnust

Skautüksus Lembitu Maleva suvelaagri nimeks on „Pärnu 1912" ja laagrimärk on kujundatud Pärnu linna vapi järgi, et tähistada eesti skautluse asutamist seal 75 aasta eest. Märgi tellimise puhul teatasid skaudid kõikidele pärnakatele — asjahuvilistele, et neil on võimalik saada vappi mälestusesemena. Nüüd on märgid tööstusest kätte saadud ja need saadetakse välja tellijaile. Vahepeal on kunstiajaloolane Villem Raam Eestist lisanud olulist informatsiooni Pärnu kahe linna ja kahe vapi kohta.

Pärast ristimise ettekäändel Eestimaa vallutamist jagati maa kahe tolleaegse võimu — Mõõgavendade Ordu ja piiskopi (katoliku kiriku) vahel. Pärnumaal oli piiriks Sauga (sel ajal Perona) jõgi. Sauga jõe kaldale ehitati Lääne-Saare piiskopi toomkirik ja selle ümber tekkis asula, mida hiljem nimetati Vana-Pärnuks, kui Pärnu jõe (sel ajal Emajõe) kaldale oli rajatud ordulinnus ja tekkinud Uus-Pärnu. Pärast seda kui leedulased 1263 Vana-Pärnu ja kiriku maha põletasid, kolis piiskop Haapsallu ja asula ongi jäänud suureks kasvanud Uus-Pärnu kõrval eeslinnaks, mida kaitsva linnamüüri asemel piiras puu-tara.

Villem Raam vastas Lembitu Maleva kirjale ja andis omapoolset teavet Pärnu vappide kohta, nagu need leidusid linnade pitseritel. Selle kohaselt oli Vana-Pärnu vapil piiskopi pea ja kotka kujutis. Kotkas oli piiskopkonna kaitsepühaku Johannese sümbol. Uus-Pärnu vapiga pitserite ühel kujutisel on risti hoidva käe asemel külluse-sarv lilledega. Vanem variant on siiski risti hoidev käsi. Mõlema vapi võtme „keel" on risti-kujuline ja kolmeleheline „käepide" tähistab jumalikku kolm-ainsust. Vanadel variantidel on risti otsad sirgelt, uuel aga viltu lõigatud.

Villem Raam arvab, et risti otsad lõigati viltuseks alles 1930-te aastate lõpul, kui toimus kõikide Eesti linnavappide ühtlustamine ja „kohendamine". Viltuste otstega rist ei ole siiski mingi modernisatsioon, kuna esines juba 14. sajandil. Võimalik, et see võeti mõnelt vanalt vapilt, mille kujund meile pole tuntud.

Lembitu Malevale on appi tulnud veel teinegi uurija. See on Toronto Ehatares elunev Ilarion Kangur, kes saatis poistele õpetamiseks oma isiklikku informatsiooni Pärnu kohta ja koopia 1797. aastast pärinevast krahv Mellini Eestimaa atlase Pärnu lehest.

Skaudisõber kodumaalt Villem Raam on sündinud Pärnu linnas, skaudisõber Ehatarest Ilarion Kongur on sündinud Tõstamaal, Pärnumaal. Mõlemad soovisid poistele head laagrit ja palju päikest. Lembitu Malev omalt poolt tänab tervituste ja laagrimärgi saatmisega.

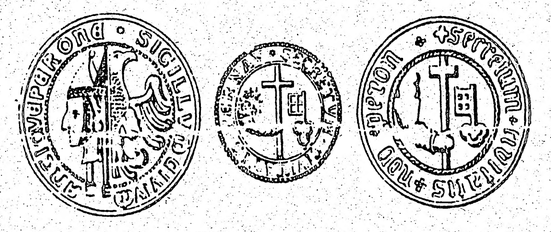

Pildil esimene on Vana-Pärnu pitser aastast 1427, kolmas on Uus-Pärnu pitser aastast 1445, teine on üks Uus-Pärnu pitser külluse-sarvega.

OVER 50 YEARS OF GM SALES AND SERVICE
HOGAN GM
Chev Olds Limited
5000 Sheppard Ave. E., Scarborough, Ont. M1S 4L9
PAUL JUTTUS
Müük ja rentimine
Tel. 291-5054, kodus 423-5716

Metsaülikoolist Rootsis

Metroo esimehe Enno Klaari tervitus-sõnavõtt Metroo vastuvõtul Balti Konverentsist eestlastest osavõtjatele ja eestikeelsetele delegaatidele. (5.6.87 Stockholmis).

Metroo on õieti lühendus nimest Metsaülikool Rootsis. Et lühendus assotsieerib maa-aluse liiklemise, kohtumiste ja kontaktide loomisele, see teeb Metroo mõiste nii laiemaks kui ka täpsemaks.

Küsides, et miks just metsaülikool, siis on see sellest, et oleme üks sellenimelise liikumise harusid, mis sai alguse umbes 20 a. tagasi Kanadas. Nüüd, 20 a. hiljem, aastal 1987 on neli erinevat metsaülikooli seminari/konverentsi samal aastal: MüA (Metsaülikool Austraalias) oli jaanuaris, Mülk (Metsaülikool Lääneranniku) toimub juulis seoses Lääneranniku Eesti Päevadega Vancouveris, meie enda Mütroo 87 on Stockholmis ja Soomes 1—10. augustil (kusjuures 25 osavõtjat ülemeremaadest) ja siis päris Mü. Metsaülikool Kotkajärvel augusti lõpul. Peale selle toimub Kotkajärvel, Torontos, ka esimest korda „Metsakool", kuna on osutunud vajalikuks ka alam-aste eesti põhiteadmiste omandamiseks, kuna Metsaülikool põhimõtteliselt on üliõpilasnoorusele mõeldud.

Rootsis on areng olnud pisut teistmoodi kui ülemeremaades, erinevus pole siiski nii suur et selle juures oleks vaja siinkohal peatuda. Niipalju vast, et Metroo on umbes kümme aastat tegutsenud ning võtnud kindla organisatsiooni kuju (ühing). Tegevus seisneb peamiselt nädalaliste seminaride korraldamises, jõudumööda kirjastustegevuses (kaks raamatut ning viimane näide on äsja ilmunud „Aja Lugu", vihik mis käsitleb eesti keele olukorda siin võõrsil). Korraldame ka teisi, peamiselt endahariduslikke, kokkutulekuid. Vajab mainimist veel üks aspekt, mis paistab eesti ühiskonnalegi, siin olema eba-selge, nimelt et metroo grupp ükikisikutena kannab ülal väga suurt osa eesti elust ning aktiivsusest ka väljaspool Metrood. See osa välistatakse nende poolt kes on vastu n.n. „suhtlemisega Eestiga".

Metroo on niisiis kogu inimesi, kes tõsiselt hoolivad Eesti maast ja rahvast, keelest ja kultuurist. Miks Metroosse koondutakse, on sellepärast, et tänapäeva propagandistlikus ja ebaausas maailmas on vaja kohta kus saab asju arutada nii ausalt ja objektiivselt kui võimalik. Kui me arutame ja arvustame Eesti Vabariiki, Eesti olukorda praegu ning meie enda ühiskonda Läänes, siis vaid selleks, et meil (kõigil) on vaja igas olukorras teada ja tunda tegelikkust ning fakte. Me usume ka: Vaatamata asjaolule, et Eesti on sõltuv valitsevast maailmapoliitilisest olukorrast, on siiski olemas eestlastele ka mingi eesti kontsept, mida ei maksa silmist lasta ükspuha mis lipu all me muidu asume.

Loodan, et olen osanud midagi ära öelda ka selle kohta, miks on tore olnud seda kokkutulekut siin ette valmistada. Soovin et saate siit tänaselt kokkutulekult palju häid kontakte ning väärt mõttevahetust.

(Märkus: kokkutulekul/vastuvõtul oli c:a 90 eestlast üle maailma, nende seas umbes 20 isikut Eestist)

Eesti toitude valmistamine
kui endal ei ole aega . . .
MEIE VALMISTAME
Peod, pulmad, matused
TIIU ROISER —
tel. 492-7614; 485-9886

Anu Linnas USA-s tagasi

Nagu telefoniteel USA-s kuulsime, on Anu Linnas N Liidust USA-sse tagasi jõuc nud. Et väsinud ja kurb Anut mitte oma küsitlusteg tülitada, katsume tem teekonna kohta lühike aruannet anda mõnesõna selt, teistelt kuuldud in kaudu.

Meie lehe 7.juuli numbr teatasime, et Anu Linn reisis koos oma isa kaitsea vokaadi, endise USA justiit ministri Ramsey Clark'ig juuni lõpus N. Liitu, kus t õnnestus 1. juulil tec mõneks minutiks külastad Linnas olevat surnud nelj päeval, 2. juulil Leningra haiglas südame- ja neeruha guse tõttu. Vene arstid rõh tasid, et Linnas tõi or haigused USA-st kaas (USA-s ütles Justiitsministe riumi esindaja, et Linnast ravitud kõrge vererõhu maohaavade tõttu, kuid et olukord ei ole olnu kardetav).

Karl Linnase põrm tuha tati Leningradis ja Anu Li nas ning Ramsey Cla saabusid 4. juulil tagasi N Yorki, tuues kaasa tuhaur Matuste kohta ei ole v andmeid. Tütarde soovil p see toimuma ainult oma osavõtul, ilma suure tse mooniata.

Linnase surma üksikasja kohta loodame lähemal a veel teateid tuua.

Lühiuudiseid

MOSKVA (Reuter) — T nobõli kohtuprotsess süüdistatu üle, mis mööd nädalal algas, on salaj kuulutatud. Välismaised r terid eemaldati pärast es päeva kohtust ning neid sisse ei lasta.

WASHINGTON (CP) — lasolev Kanada kaitsemi Perrin Beatty ütles siinpe rahvusvahelisel relvastusk mise-konverentsil, et tal o poolest kavatsus Kanadal hemalt 10 uut tuum töötavat allveelaeva mure Ta ütles küsimusteper pärast oma konverentsi-k et peale pikka kaalutlemi tawas peetakse tuuma-a laevu kõige tõhusamal otstarbekohasemaks k jõudude tugevdamise v Eriti olevat need sõja tähtsad Kanada piiride ki tamiseks.

Ilmus müügil
„ÕIGU
käsitledes üle-e
Mälestusjutustused 37 a
köites, 343 lehekülge, 1
Müügil „VA
Sobiv kink ISADEP
Saatekulu

Anu Linnas USA-s tagasi

Nagu telefoniteel USA-st kuulsime, on Anu Linnas N. Liidust USA-sse tagasi jõudnud. Et väsinud ja kurba Anut mitte oma küsitlustega tülitada, katsume tema teekonna kohta lühikest aruannet anda mõnesõnaliselt, teistelt kuuldud info kaudu.

Meie lehe 7.juuli numbris teatasime, et Anu Linnas reisis koos oma isa kaitseadvokaadi, endise USA justiitsministri Ramsey Clark'iga juuni lõpus N. Liitu, kus tal õnnestus 1. juulil teda mõneks minutiks külastada. Linnas olevat surnud neljapäeval, 2. juulil Leningradi haiglas südame- ja neeruhaiguse tõttu. Vene arstid rõhutasid, et Linnas tõi oma haigused USA-st kaasa. (USA-s ütles Justiitsministeeriumi esindaja, et Linnast oli ravitud kõrge vererõhu ja maohaavade tõttu, kuid et ta olukord ei ole olnud kardetav).

Karl Linnase põrm tuhastati Leningradis ja Anu Linnas ning Ramsey Clark saabusid 4. juulil tagasi New Yorki, tuues kaasa tuhaurni. Matuste kohta ei ole veel andmeid. Tütarde soovil pidi see toimuma ainult omaste osavõtul, ilma suure tseremooniata.

Linnase surma üksikasjade kohta loodame lähemal ajal veel teateid tuua.

Lühiuudiseid

MOSKVA (Reuter) — Tshernobõli kohtuprotsess kuue süüdistatu üle, mis möödunud nädalal algas, on salajaseks kuulutatud. Välismaised reporterid eemaldati pärast esimest päeva kohtust ning neid enam sisse ei lasta.

WASHINGTON (CP) — Külasolev Kanada kaitseminister Perrin Beatty ütles siinpeetaval rahvusvahelisel relvastuskärpimise-konverentsil, et tal on tõepoolest kavatsus Kanadale vähemalt 10 uut tuumajõul töötavat allveelaeva muretseda. Ta ütles küsimusteperioodil pärast oma konverentsi-kõnet, et peale pikka kaalutlemist Ottawas peetakse tuuma-allveelaevu kõige tõhusamaks ja otstarbekohasemaks kaitsejõudude tugevdamise viisiks. Eriti olevat need sõjalaevad tähtsad Kanada piiride kindlustamiseks.

PANAMA CITY (Reuter) — Tuhanded panamalased ignoreerisid meeleavaldustekeeldu ja marssisid tänavatel, nõudes de facto riigijuhi ja sõjavägede ülemjuhataja kindral Manuel Antonio Noriega ametist tagasi astumist. Teda süüdistatakse korruptsioonis ja endise ülemjuhataja mõrvamises. Panamas viibib muuseas kohalikus sõjaväebaasis suurem USA väeüksus, mis kaitseb Panama kanalit.

ROOMA (Reuter) — Itaalia ajutise valitsuse peaminister Amintore Fanfani valmistub ametist tagasi astumisele. Fanfani Kristlik-Demokraatide valitsus pidi juba aprillis lahkuma, kuid neid paluti president Cossiga poolt uute valimisteni edasi jääda. Valimised toimusid 14.—15. juunil.

Külakaja pillirahvas tõi jaani meeleolu Ehataresse

Rõõmsa üllatuse valmistas ehatarelastele Külakaja pillirahvas, kes 14 liikmelises koosseisus ilusal päikesepaistelisel jaanipäeva pealelõunal oma aja pühendas meie vanemale generatsioonile, et ühiselt pillihelide saatel meenutada meile armsakssaanud traditsioonilisi rahvuslikke tähtpäevi — Võidupüha ja jaanipäeva. Kuna ehatarelasi on kõikidest meie kodumaa valdadest, siis oli valitud avalauluks pillirahva juhataja August Tuvikese poolt sümboolselt „Terve vald oli kokku aetud", mis kutsus esile kauase kiitva poolehoiu-avalduse.

Rahvuslikkudest üldtuntud lauludest kokkuseatud eeskava, mis oli põimitud ühislauludega, sai suurte kiiduavalduste osaliseks. Eriti südamesse tungivana mõjus kuulajaskonnale pillirahva naisliikmete Vaiki Meltsi, Salme Tuvikese ja Frieda Saarni poolt tunnetega ettekantud „Kord mõtetes istus üks emake nii." Kahtlemata võimaldab sellist ettekannet ainult hindamatu muusikaline talent ja pikemaajaline koostöö mitmekülgsete võimetega August Tuvikese juhatusel.

Kõnega esines meie rahvuse noorema generatsiooni liige Maiki Andre-Lupp, kes oma põhjalikult ja hästi ettevalmistatud kõnes toonitas vanema generatsiooni osatähtsust meie vabadusvõitluses ja traditsioonide säilitamises ning nende vajalikus edasiandmises järgnevatele põlvedele. Kahtlemata kustutas kõneleja mitmegi mured meie vabadusvõitluse jätkumise kohta noorema generatsiooni poolt ja andis lootusi meie kodumaa vabastamise püüetele. Kõneleja lõpetas oma hea ettekande luuletusega kodumaalt, meie vabadusvõitluse õhutamiseks.

Südamlik ettekanne sai kestvate kiiduavalduste osaliseks, mida see kahtlemata oli ära teeninud.

Lõpulauluna lauldi ühiselt „Hoia Jumal Eestit, meie kodumaad."

Pidulikule osale järgnesid lühikese vaheaja järele kergemasisulised jaanipäeva-kohased pillilood ja laulud, mis kuulajaskonna viisid mälestustes tagasi kodumaa jaanipäeva valdkonda. Meeldejäävamaks osaks lõbusate pillilugude kõrval oli kindlasti kombekohane „Ehatare jaanipäeva rong", paljude ehatarelaste kaasabil, mille eestvedajaks oli veetlev Elna Kungla, kuna tagantõukamine oli jäetud Abistamise Komitee juhatuse-liikme O. Rannamäe kindlatesse kätesse. Samuti oli meeldejäävaks Külakaja naistrio „Tähekene miks sa vilgud?", milles osalesid meeldivalt Vaiki Melts, Salme Tuvikene ja Frieda Saarni. Kahetunnine unustamatu eeskava lõppes ühislauluga „Kuldne õhtupäike, ilus oled sa." Kahtlemata jäi iga ehatarelase südamesse tänutunne kõigile neile toredate meeste ja naiste vastu, kes kaasa aitasid meie traditsioonilise pidupäevade heale kordaminekule ja ei põlanud raskusi ega vaeva vanema generatsiooni mälestustes tagasi viimisel oma kodumaale. Kindlasti aitas jaanipäeva meeleolu tõstmisele kaasa ka selleks puhuks EAK poolt jagatavad joogid, mille tarbekohane jaotamine oli EAK juhatuseliikmete J. Sootsi ja O. Rannamäe usalduslikes kätes. Veelkordne südamlik tänu suure vaeva nägijaile Külakaja pillirahvale Tuvikene, Salme: Lall, Ruudi; Vesi, Riks, Migur, Peeter; Vaikemäe, Raid; Alaver, August; Melts, Vaiki; Saarni, Frieda; Pangsepp, Ants; Hütt, August; Pormeister, Valter; Ale, Artur ja Teder, Heino koos teie juhi August Tuvikesega. Loodame peatsele jällenägemisele. Suurim tänu Eesti Abistamise Komitee juhatusele esimees A. Sepaga, kelle korraldusel see ilus traditsiooniline koosviibimine teostus ja tänu lubaduse eest samalaadse korraldamiseks eeloleval mardipäeval.

H.K.

„Külakaja" pillirahva Augustid — vasakult juhataja August Tuvikene ja viiulil August Hutt. Foto: Hans Kivi

Osa „Külakaja" pillirahvast; vasakult Vaiki Melts, Salme Tuvikene, Artur Ale ja Valter Pormeister. Foto: Hans Kivi

HILLSIDE BAKERY
and Delicatessen
2851 Lawrence Ave. E.., 261-2238
(Hillside Plaza, Brimley nurgal)
Omanik *Åke Saarinen*
Värsked saadused iga päev — Kõik delikatessid saate meilt
Ari avatud: teisip., kolmap. ja neljap. 9—6, reedel 9—7, laup. 9—4.
Esmasp. suletud.

CARSTENS
Art & Gifts
Taani käsitöö-äri
Saadaval kõik D.M.C. lõngad, samuti käsitöömaterjale Taanist. Külastage meid! Leiate kõike, mida vajate käsitööks.
2217 Danforth Avenue (ida pool Woodbine Subway'd)
Telefon 690-1897
Avatud: 10—6, esmaspäeviti suletud

Ilmus müügile UUDIS-KOGUTEOS
„ÕIGUS JA TÕDE"
käsitledes üle-eestilist põgenemist 1944. a.
Mälestusjutustused 37 autorilt, koostanud Roman Marley. Kõvas köites, 343 lehekülge, 14 fotot, hind $23.00.
Müügil „VABA EESTLASE" talituses
Sobiv kink ISADEPÄEVAKS ja muudeks sündmusteks.
Saatekulu Kanadas $1.75, mujale $3.75

Üks Tallinna Kammerkoori laulja jäi Rootsi

„Helsingin Sanomat" (24.6. 1987) kirjeldab Tallinna Kammerkoori esinemisi Jyväskylä suvepidustustel ja märgib sellega seoses, et üks Kammerkoori laulja jäi Rootsi, s.t. hüppas ära. Pidustuste korraldajad on seletan d veel, et Tallinnast teatati, t Jyväskylässe saabub 35 inimest, tegelikult aga tuli 29. Kui Rootsi jäänu maha arvata, siis ilms lt ei lubatud Tallinnast välja sõ.a viiel lauljal.

Stokholmis esines koor Veljo Tormise lauludega, mis esitavad erakordselt suuri nõudmisi interpreetidele. Need täideti ka igakülgselt, aga ometi märkis „Dagens Nyheter'i" (19.6.1987) arvustaja Hans Wolf, et jõulise „Raua needmise" jaoks polnud koor küllalt arvukas. Kahjuks on nii, et okup. Eestis otsustavad väljasõidu lubade üle funktsionäärid, kel pole aimugi kooriturnee kunstilisest küljest.

Nagu „Teataja" kuuleb, on ärahüppaja 25-aastane tenor Veiko (või Veikko?) Kiiver. Ta laulis veel kaasa koori kontserdil Berwaldhallenis, kuid ei ilmunud Soome sõitva laeva juurde 18. juuni õhtul.

„VABA EESTLANE"
on vabade eestlaste häälekandja.

Eestlaste kavandatud mälestusmärk Sevastoopolis

Sevastoopoli sadamasuus püstitati 1904. aastal „Uputatud laevade mälestusmärk" Krimmi sõja ühe traagilisema sündmuse 50. aastapäeva puhul. Samba kavand on eestlaselt Amandus Adamsonilt. Samalt kujurilt on teatavasti ka „Russalka" mälesstussammas Kadrioru rannas Soome lahes hukkunud vene soomsulaev „Russalka" mälestuseks.

E.R.

SPORT

Suurtulemusi Stokholmis

Nn. juulimängud Stokholmi staadionil igal aastal on alati andnud suurtulemusi.

Rootslane Patrik Sjöberg püstitas kodupubliku juubelduse saatel uue maailmarekordi kõrgushüppes 2.42-ga. Endine rekord oli venelase Paklini nimel ja sentimeeter vähem. Sjöberg on nüüd kahekordne rekordimees, kuna ta käes on ka möödunud talvel hüpatud siserekord 2.41. Samadel võistlustel jooksis itaallane Panetta tänavuse tippaja 10 000 meetris — 27.26,95, ületades oma isiklikku ja Itaalia rekordit erakordselt suurelt — 18 sekundiga. Kanadalane McCloy lõpetas jooksu seitsmendana ajaga 28.13,64, ka mitte halb tulemus. Vancouverlane Dave Campbell, kuigi jäi seitsmendale kohale, parandas oma tippmarki 1500 meetris enam kui sekundiga, saades ajaks 3.38.69. Kanada parim naisjooksja sel distantsil Lynn Williams jooksis vaheldu-seks 3000 meetrit ja kaotas üllatuslikult kahe sekundiga võistkonnakaaslasele Carole Rouillard'ile. Platseeringud — 9. ja 10. Kuigi nimetatud saavutused on Kanada oludes tublid, näitavad platseeringud 7.—10. rahvusvahelises suurkonkurentsis, et Kanada kergejõustiku tase võrreldes muu maailmaga on üsna nõrk. Mõned erandid (Johnson, McKoy, Issajenko) ei paranda üldpilti kuigi palju.

Inglane Steve Cram, kelle nimel on ühe miili maailmarekord, püstitas 2.16.19-ga 1000 meetris uue Stokholmi staadioni rekordi. Aeg on neli sekundit nõrgem kaasmaalase Coe maailmarekordist.

Spordist lühidalt

Rahvusvaheline Olümpiakomitee jagas olümpialiikumise edendamise eest autasusid. Kõrgeim autasu riigile, organisatsioonile või asutusele (Olümpiakarikas) määrati Prantsusmaa spordilehele „l'Equipe", kõrgeima autasu üksikisikule (Olümpiaordeni) said 400 ja 800 m olümpiavõitja Alberto Juantorena (Kuuba), maailmakuulsa olümpialeksikoni peaautor Erich Kamper (Austria), mäesuusatamise olümpiavõitja Jean-Claude Killy (Pr.), takistusjooksu olümpiavõitja Zdzislaw Krzyszkowiak (Poola) ja Prantsuse olümpiategalane, Pierre de Coubertini sugulane Geoff-Roy de Navacelle. Olümpiaordeni sai ka IIHFi endine presedent, praegune aupresident William M. Thayer Tutt (USA), kellele autasu andis üle Juan Antonio Samaranch isiklikult. „Vastutasuks" andis IIFi president Günther Sabetzky Samaranchile diplomi, millega ROKi president kuulutati IIHFi auliikmeks. (Märkus: IIHF on rahvusvaheline jäähokiliit).

•

Valmistudes järgmisteks olümpiamängudeks hakkavad USA ujujad harjutama raalijuhitavas 25 meetri basseinis. Vastuvoolu kiirust saab selle kaudu tõsta kuni 3 m/sek. Sisuliselt on seadeldis võrreldav jalgratturite treeningupunktiga. Uuest basseinist on huvitatud ka aerutajad ja sõudjad.

•

Praegune maailma parim kesk- ja pikamaajooksja, marokolane Said Aouita, kelle nimel on maailmarekordid 1500 ja 5000 meetris, oli „Maailmamängudel" Helsingis väga lähedal kolmandale rekordile. Ta võiduaeg ühes miilis 3.47.16 on kõigi aegade teine tulemus ja ainult 0,44 sekundit nõrgem inglase Steve Crami maailmatippmargist.

•

Sue Lee Vancouverist püstitas suurvõistlustel Oslos uue Kanada rekordi naiste 10 000 meetri jooksus ajada 32.07,17, mis on eelmisest rekordist parem ligemale 16 sekundit.

Eesti võistkond oli parim 4×100 m teatesõidus ratastoolidele.

Spordiuudiseid kodumaalt

Juuni alguses korraldati Tallinnas nn. Vanalinnapäevad, millede raamis toimusid esimesed Eesti lahtised meistrivõistlused invaspordis (invaliididele). Kolme päeva jooksul võisteldi ujumises, kergejõustikus, istevõrkpallis, ratastoolisõidus ja autode vigursõidus. Võistlejaid oli ka teistest Balti riikidest ja Venemaalt.

Mõningaid tulemusi võistlustelt: Amputeeritud jalaga Keila mees Arvo Klement viskas granaati 40.84 ja oda 27.04 ning tõukas kuuli 9.08. Meeste ujumise kahel alal (50 ja 100 m) võidutsesid Eesti sportlased, naistest oli kiireim moskvalanna Emlina. Teateujumise võitis Eesti,samuti 4×100 teatesõidu ratastoolidele. Iste-võrkpallis alistas Eesti leningradi 3:0. Parim naisvõistleja oli lätlanna Barkane kahe võidu ja ühe teise kohaga.

•

Juunis toimus 16. korda 7.2 km pikkune jooks ümber Tallinna lähedal asuva Harku järve. Esimesena finisheeris Eesti parim pikamaajooksja Toomas Turb.

•

Tänavu möödus 120 aastat eesti raskejõustiku rajaja Gustav Boesbergi sünnist. Seda tähistati mälestuskivi panekuga 29. mail ta sünnikohas Palmses.

•

Ungaris peetud allveeorienteerumise karikavõistlustel tuli 8 võistkonna hulgas esikohale Eesti koondis, võites ka neli esikohta individuaalselt.

Jämesäär

SKAUDILUGU

EESTI SKAUTLUSE JUUBELIAASTAKS

EESTI SKAUTLUS 1912-1987 75 EESTONIAN SCOUTS

4.

Pärnus sattus poiste kätte vene õpilase kalender „Tovarishtsh" („Seltsimees" — sõna mida kommunistid ei olnud veel „ära reostanud"). Kalendris jutustati Inglismaal alustatud poisteliikumisest „Junõi rasvetshik" („Noor luuraja" — „Boy Scout"). Asjal oli juures väga tugev „lääne maik" ja poisid palusid ühte õpetajat tellida neile äsja vene keeles ilmunud vastav käsiraamat. Poisid õppisid Pärnu Poeglaste Gümnaasiumis.

Nii algas esimene skautrühm Eestimaal suvel 1912 Pärnus. Rühma vanemaks ja poiste julgustajaks oli kohalik eesti advokaat Aleksander Tammann, kelle poeg Ervin oli üks poistest. Rühma juhiks valiti lätlane Georg-Eduard Viksh-Sobolevski ja esimesena alustas tegevust „hundi" salk („Hunt" oli ka esimene salk Brownsea saare laagris). Hiljem liitusid rühmaga ka Pärnu Kaubanduskooli poisid ja liikmete arv tõusis kulminatsiooni ajal 100-ni. Rühm harjutas marssimist kooli võimlas ja õuel, matkas rivikorras, tegi tuletõrjeõppust, sooritas mitmesuguseid eriala-katseid ja korraldas pidusid tulude saamiseks. Olgu mainitud, et riviõppuse juurde kuulus „sõjaline võimlemine", mida tehti koolis leiduvate puust püssidega. Rühm oli registreeritud ülevenemaalises ühingus „Russki Scout" ning oli venekeelne, kuna poisid olid eestlased, lätlased, venelased ja sakslased.

„Jaapani lendur" asutas läti skaudid

Järgmisel aastal, kui Pärnu poisid olid omale soetanud mingisugused improviseeritud skaudimundrid, külastas rühma juht Viksh-Sobolevski sugulasi Riias — endastmõistetavalt skaudivormis. Linnas läks jutt lahti, et Riiga on ilmunud üks jaapani lendur ja poiste parv jälgis teda, kuhu ta iial ilmus.

Üsna varsti selgus, et jaapani lendur on lätlane — skautide pealik Eestimaalt Pärnu rühmast. Nii algas skautlus Lätimaal Riias. Aasta-arvudes on vahetevahel segadusi — ei ole päris kindel et Eesti skautlus algas aasta varem. See on aga päris kindel, et jaapani lenduril ei olnud eelmisel suvel veel skaudimundrit.

Samasugune aasta-arvuline segadus oli ka Eesti skautluses veidi hiljem — kas skautlus algas 1916 Tartus või 1917 Tallinnas.

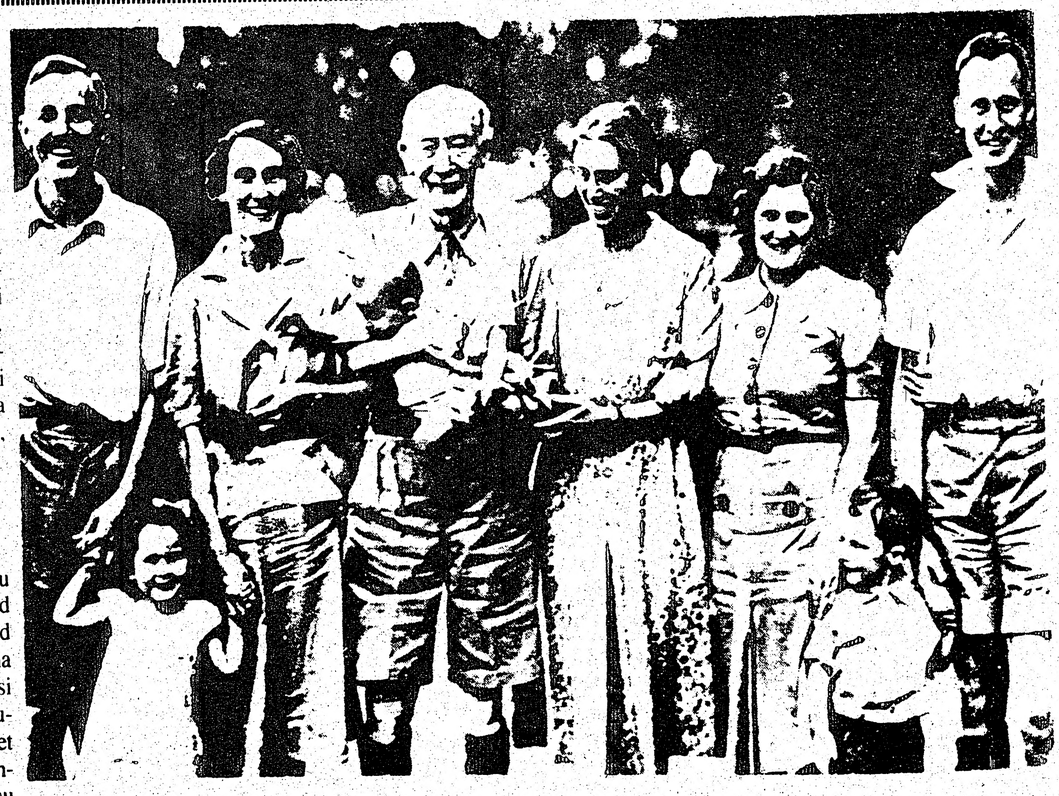

BP perekond, vasakult tütremees ja tütar Betty Clay, vana lord abikaasaga, pojanaine ja poeg Peter. Väike poisipõnn ema ja isa vahel on see pojapoeg Robert, kes hiljuti külastas Kanadat ja kellele eestlased kinkisid õllekannu.

Kaugete asjade lahendamisel tuleb jälgida dokumenteeritud andmeid. Aga me ei tea sedagi, kas enne oli muna või kana, kes selle muna munes.

Sakslased pommitasid pärnu rühma eestikeelseks

Alanud Esimene Maailmasõda ja sõjavaimustuseta vene armee lüüasaamine Preisimaal tõi üsna varsti sõjasündmused Eesti piiridele. 20. augustil 1915 oli saksa laevastik Pärnu lahes ja pommitas linna. See põhjustas koolide evakueerimise Pärnust ja paljud õpilased jatkasid edasiõppimist Viljandis ja Tartus, kus tekkisid ajutiselt ka skautrühmad. 1916 kui rinne oli seiskunud, toodi koolid tagasi Pärnu ja skautlemine jatkus seal. 15. oktoobril 1917 olid Pärnu kohal saksa tsepeliinid ja põmmutasid uuesti. Nüüd evakueeriti gümnaasium Muuromi linna ja sinna see jäigi. Venelaste lahkumisega muutus skautrühm eestikeelseks ja võttis varsti oma lipu värvideks sini-must-valge.

Järgneb

Kir

Kanada sünnipäeva tunnustus paremale: Ants Vomm, E.K. David Johnson, kõneleja E.K.K.T. ja Erna Relvik, E.K

Kanada 120 a tunnustus-auh eestlasele

Neljapäeval 25. juunil toimus Toronto raekojas tunnustus-auhindade jagamine 120-le isikule Metro Torontost ja Distriktist, Kanada Päeva komitee poolt.

Tunnustused anti vabatahtlikele abistajatele erinevatest organisatsioonidest. Nende hulgast said tunnustusi kolm Toronto kaasmaalast: Erna Relvik, John Tanner, Ants Vomm.

Auvalves olid noored mereväekadetid ja saal oli selleks puhuks lilledega kaunistatud. Avasõnu ja tervitajaid oli mitmete poolt, nende hulgas korraldava auhin-

Kammerkoor „laulupeol"

Äsjamöödunud kesk-muusikapublikul ja eestlasil maineka Eesti Filharmoonia Tõnu Kaljuste taktikepi all.

Kuigi E. Filharmoonia Kammerkoor käesoleval puhu esmakordselt Rootsit külastas, o selle kontsertesinemised ulatunu paljudesse euroopa riikidesse niihästi ida- kui läänepoolses osa ja see on esikohale tulnud mitme rahvusvahelisel võistlusel.

Koor alustas oma tegevus Tallinnas lastekoorina nimeg „Ellerhein" juba 1966 prof Heino Kaljuste juhtimisel ja jatka sama nime all tegevust harrastus koorina alates 1974, juba Tõn Kaljuste taktikepi all. Alates 198 kuulub koor elukutselise koorin Eesti Filharmoonia juurde j kohustub 88 korda aasta esinema.

On ilmne, et Eesti Filharmoo nia Kammerkoori kutsumise rootsi koorimuusika suure aastasündmusele „Körstämn 1987" Skinnskattebergis 12.—1 juunini käesoleval suvel võ

oolidele.

idele. Iste-võrkpallis
esti Leningradi 3:0. Parim
leja oli lätlanna Barkane
du ja ühe teise kohaga.

•

toimus 16. korda 7.2 km
jooks ümber Tallinna
suva Harku järve. Esi-
finisheeris Eesti parim
ooksja Toomas Turb.

•

u möödus 120 aastat eesti
ustiku rajaja Gustav
gi sünnist. Seda tähistati
skivi panekuga 29. mail ta
nas Palmses.

•

is peetud allveeorientee-
karikavõistlustel tuli 8
na hulgas esikohale Eesti
võites ka neli esikohta
aalselt.

saga, pojanaine ja poeg
iljuti külastas Kanadat

mine jatkus seal. 15.
ril 1917 olid Pärnu kohal
tsepeliinid ja põmmutasid
Nüüd evakueeriti güm-
n Muuromi linna ja sinna
gi. Venelaste lahkumisega
skautrühm eestikeelseks
s varsti oma lipu värvideks
ust-valge.

Järgneb

kirjandus • kunst • muusika

Kanada sünnipäeva tunnustuse-auhindade saajad. Vasakult paremale: Ants Vomm, E.K.K.T.; East Yorgi linnapea J. David Johnson, kõneleja ja üleandja; John Tanner, E.K.K.T. ja Erna Relvik, E.K.K.T.

Kanada 120 a. sünnipäeva tunnustus-auhind kolmele eestlasele

Neljapäeval 25. juunil toimus Toronto raekojas tunnustus-auhindade jagamine 120-le isikule Metro Torontost ja Distriktist, Kanada Päeva komitee poolt.

Tunnustused anti vabatahtlikele abistajatele erinevatest organisatsioonidest. Nende hulgast said tunnustusi kolm Toronto kaasmaalast: Erna Relvik, John Tanner, Ants Vomm.

Auvalves olid noored mereväe-kadetid ja saal oli selleks puhuks lilledega kaunistatud. Avasõnu ja tervitajaid oli mitmete poolt, nende hulgas korraldava auhindade komisjoni esimees Mel Graham, Hon. Tony Ruprecht, M.P.P., Yorgi linnapea Alan Tonks, East Yorgi linnapea J. David Johnson, jne.

Teadustajaks oli toimkonna-sekretär Shamsh Kara. Saal oli rahvast täis ning osa seisid. Igat auhinna-saajat saatis kohale mereväe-kadett ja nimetati ka organisatsiooni, kust keegi on pärit.

Järgnes vastuvõtt kõigile raeko-ja ülemises korrusel.

MAI R. JÄRVE

Kammerkoor Eestist rootsi „laulupeol"

Äsjamöödunud kesk-juuni päevadel oli rootsi muusikapublikul ja eestlasil esmakordne võimalus kuulda maineka Eesti Filharmoonia Kammerkoori külalisesinemist Tõnu Kaljuste taktikepi all.

Kuigi E. Filharmoonia Kammerkoor käesoleval puhul esmakordselt Rootsit külastas, on selle kontsertesinemised ulatunud paljudesse euroopa riikidesse, niihästi ida- kui läänepoolses osas ja see on esikohale tulnud mitmel rahvusvahelisel võistlusel.

Koor alustas oma tegevust Tallinnas lastekoorina nimega „Ellerhein" juba 1966 prof. Heino Kaljuste juhtimisel ja jatkas sama nime all tegevust harrastus-koorina alates 1974, juba Tõnu Kaljuste taktikepi all. Alates 1981 kuulub koor elukutselise koorina Eesti Filharmoonia juurde ja kohustub 88 korda aastas esinema.

On ilmne, et Eesti Filharmoonia Kammerkoori kutsumisel rootsi koorimuusika suurele aastasündmusele „Körstämma 1987" Skinnskattebergis 12.—14. juunini käesoleval suvel võis kaasa mõjuda Eric Ericssoni otsene soov.

Prof. Eric Ericsson, teatavasti rootsi koorimuusika suurkujusid, üldtuntud legendaarse eliitkoori „Orfei Drängar" ja Raadiokoori kauaaegse juhina jne., on oma kooriga Eestit külastades sügavalt imponeeritud olnud eesti koorikultuurist ja eriti Veljo Tormise kooriloomingust. (Teatavasti esitas Raadiokoor mõned aastad tagasi Tormise „Raua needmise" avalikul kontserdil).

Kammerkooril oli sääl pääle otseste kontsertesinemiste ülesandeks ka juhendustegevus ühes neist arvukaist „seminarigruppidest" mis töötasid selle suuremõõtmelise koorilauljate kokkutuleku ajal. Kodumaine koor tutvustas õp-pegrupile V. Tormise seatud eesti rahvatantse, niihästi laulduna kui ka tegelikult (ja kuulajate osavõtul) tantsituna — äratades osavõtjais elavat huvi niihästi muusika ku tantsude suhtes.

Kõik Kammerkoori kontserdid olid väga menukad.

EPL

Jutlemine „Kabaree"-juhatajaga

Lehetoimetuses kerkis võimalus intervjueerida äsja Toronto Eesti Majas aset leidnud „Kabaree"-etenduse organiseerijat (millest kirjutasime „Vaba Eestlase" 2. juuli numbris) Toomas Merilo'd.

Teadsime, kes olid „Kabaree" tegelased ja näitlejad, sest nende nimed esinesid kavalehel, kuid selle suure ja ainulaadse etenduse korraldamisest teadsime vähe. Laseme siis etenduse üldkorralda-jal endal rääkida.

Kunas ja kuidas otsustati Torontos „Kabareed" teha?

Valdo Kask („Conferencier") külastas Torontot aasta algusel ja astus kontakti Ingrid Piili ja minuga, et uurida võimalusi etenduse korraldamiseks. Sooviti ainult et saal oleks üüritud ja reklaami tehtud. Sooviti ka, et õhtu ei oleks ainult teater vaid ka „pidu" kus pakutakse süüa ja juua. Nõuded olid minimaalsed ja võtsin vastu üldkorraldaja ameti. Valdo Kask lubas lähema aja-jooksul meiega kontakti astuda,aga teda võeti sõjaväe-teenistusse Rootsis ja Ann Jürisoo pidi tema osa täitma. Aprillikuus helistas Ann mulle, et teatada, et reis on kindel ja ruumid tuleb kin-ni panna.

Kuidas organiseeriti õhtut?

Kui tähtpäev oli kindlaks tehtud, pidin „meeskonna" kokku tooma. Peaorganiseerijateks said vabatahtlikult peale Ingrid Piili ja minu, Valve Kivilo, Alar Kivilo ja Ilmar Soom. Kuna meil oli ainult 10 nädalat jäänud,pidasime koosolekuid üks kord nädalas.

Valve Kivilo on mitme elukutseliste moodsa-tantsu etenduste „direktor" olnud. Alar Kivilo elukutse on film (ta on pool-omanik firmas „Propeller", mis teeb TV reklaame — viimasel ajal on tema Levi's Jeans, Smarties, Apple Computer, ja Molsoni reklaamid paljunähtud televisioonis). Ilmar Soom on ülikooli äri-alal lõpetanud ja Ingrid Piil töötab reklaami alal.

Oli selge, et minu küüsi oli langenud palju talente. Ei kõlvanud muu kui et neile ja nende ideedele anda „Carte Blanch'i". Arutasime kõiki asju ja tegime otsused grupina. On raske öelda, mis mõte oli kelle oma, kuna töötasime nii hästi koos — ideed lihtsalt lendasid. Aga Alar oli kindlasti kõige originaalsem. Mõni üksik koosolek möödus enne kui sai selgeks, et ükski meist ei jää muidu rahule kui „Kabaree-õhtu" on kõige huvitavam, mida me suudame teha. . . ei tohi teha „lihtsalt teist Eesti Maja pidu".

Paari nädala pärast olid juhatusse astunud ka Hanno Niidas ja Linda Saaliste. Esimene on ärimees ning „Accountant" (kes omab söökla „Yuri's" ja „The Swan Club'i"), ja teine (Linda) jällegi töötab reklaami alal.

Missugust reklaami tehti?

Reklaami alal on seaduseks „identiteet"! Isegi ilma lugemata (alateadvuse kaudu) peab inimene sellest aru saama. Selle saavutamiseks valisime valgeks grimmitud „Conferencier" näo, mis ilmus igas reklaamis, ning värvid roosa, valge, ja musta. Seda pilti isegi suurendati 1.5 × 0.75 m suuruseks ja riputati igale poole Eesti maja saali dekoratsiooniks.

Paigutasime reklaam-lehti auto-akendele eesti üritustel, jagasime neid isiklikult, saatsime valge-näolised isikud kabaree-riietuses rahva sekka Tallinna Festivalil ja annetasime prii-pileteid „Miss Tallinnale". Ja muidugi kuulutasime Eesti ajalehtedes — aga, et kuulutus oleks silmatorkavam, oli tagapõhjaks must värv.

Meie reklaamsedel (poster) oli Ingrid Piili poolt kujundatud ja seda riputati paljudesse kohtadesse.

Ning Eesti Maja dekoratsioon?

Meie otsustasime varakult, et „Kabaree"-õhtu peab erinema teistest üritustest ja samaaegselt ei tohi see tunduda „odav". Et „Kabaree" muljet tekitada, oli vaja intiimsust; Eesti Maja kõrged laed ja „külm" valgustus ei suutnud seda tunnet tekitada. Kahte kärbest saime lüüa ühe hoobiga Alari mõttega, et pirne riputada risti-rästi suure saali lae alla ja värvilisi tulesid panna väikse saali lampidesse. Et päike ei paistaks saalidesse, kasutasime musta riiet ja tõrvpaberit akende katmiseks.

Kuna temaatilised värvid olid roosa, valge, ja must, olid laua linad roosad ja küünlad mustad. Igal laual põles „elektri" — roos (mõni ütles sõnajala — õis, mis õitseb ainult jaaniõhtul), ja igale lauale oli paigutatud „Kabaree Menüü", mille oli valmistanud Linda Saaliste.

Huvitav kontsert Roy Thompson Hall'is

Esmaspäeval, 20. juulil kell 8 õhtul esineb Roy Thompson Hall'is kõrgeklassiline läti kammerkoor Riiast „Ave Sol". See kontsert on koori Põhja-Ameerika turnee viimane esinemine enne kodumaale siirdumist.

Neljakümne-liikmeline koor on rahvusvaheliselt tuntud, eriti Euroopas, kelle repertuaari mitmekülgsus ja laiahaardelisus peaks pakkuma huvi igale koori-laulu entusiastile. Kontserdi kavas on ka palu eesti helilooja Veljo Tormise loomingust.

Ooperimuusika õhtu Montreali Pensionäride Klubis

Juba tükk aega tagasi kerkis reedeõhtuste kavade koostamisel üles küsimus Pensionäride Klubis: Kuidas oleks võimalik pakkuda kuulajaile muusikalisi ettekandeid ilma suuremate ras-kusteta? Aegade jooksul on heliplaadistatud hulga ooperimuu-sikat eesti solistide ettekandel, kuid heliplaatide tehniline kvaliteet pole mitte kõige parem ja need on tehniliselt aegunud. Seekord koguti siis kokku mitmesuguste sissemängimise-aegadega ooperimuusikat ja ot-sustati neist valiku järele valmistada korralik helilint, mis peale põhjaliku ettevalmistuse ka teoks sai, kasutades heliplaate Peeter Mõldre ja Elmar Ani kogudest. H. Höövel koostas va-jaliku sõnalise sissejuhatuse ja samas jagas solistid nel-jaliikmelistesse gruppidesse, kus mees- ja naishääled vaheldusid, et saada kuulamiseks huvitavamat ja mitmekesisemat kava. Helilindile sissemängimise teostas Peeter Mõldre abilistega ja see tuli esmakordselt ettekandele Pensio-näride Klubis 8. mai pealelõuna-sel kokkutulekul. Kuna Mon-trealis oli sel ajal veel bussi- ja allmaaraudtee-streik, siis kahjuks oli osavõtt ettekandest väiksem kui tavaliselt.

Kohalolijad nautisid seda tun-niajalist ooperimuusikat ja vastuvõtt oli soe. Koostajail on kavas veel lindistada teine osa sar-nasest ooperimuusikast.

H.H.

Kuidas oli baari ja toiduga?

Ilmar Soom hoolitses selle eest. Põhimõtteks oli jällegi kvaliteet, erinevus ja soodne hind.

Sellepärast pakuti „lox, cream cheese & bagel" $4.00 eest, vähja- ja krabiliha „platter" $5.00 eest, ja 3 oz. heeringat hapukoorega $3.00 eest; sama hinnaga saadi hapukapsast ja praevorsti osta.

Baaris oli müügil vaadiõlut 1.5 l shoppenite kaupa ($7.00), sham-pust (Henkel Trocken) ja veini pudelite kaupa ($12.00), ja peeneid konjakeid ning likööre. Kõik hinnad olid soodsad!

Kes korraldas tehnilise aparatuuri?

Stellan (Rootsist), Valve Kivilo abiga, muretses elukutselist heli- ja valgustussüsteemi etenduse jaoks — (üüriti Toronto firma „Westbury Sound & Lighting'u" käest, hinnaks: $1,700.00!). Aparatuuri elektrivoolu vajadused olid nii kõrged, et tuli lülitada traate otse Eesti Maja peakorkide taha keldris. . . eestlasest elektri-spets Hr. Halling aitas meid sellega.

Kuidas läks päev ja õhtu enne etendust?

Saali dekoreerimine algas kell 6:00 p.l. neljapäeval. Kell 1:00 öösel lahkusime ja olime jälle

(Järg lk. 8)

Ristsõna nr. 1379

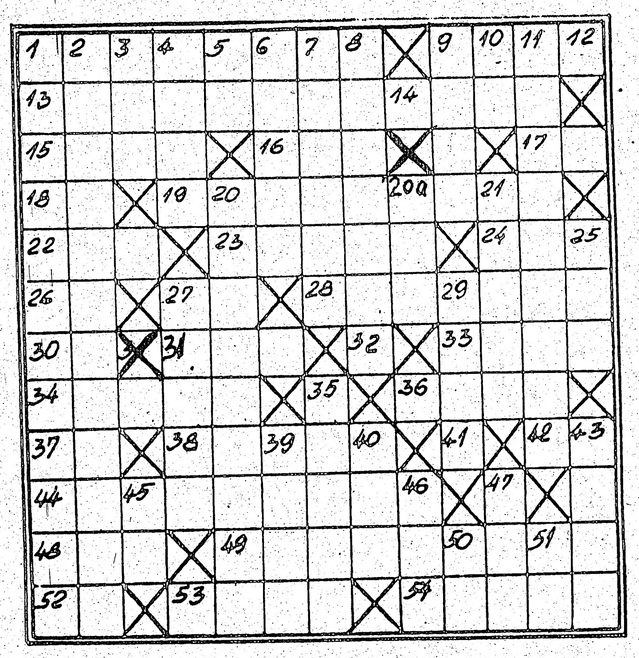

PÕIKREAD: 1. Riik Aafrikas. 9. Eesti heliloojate suguvõsa. 13. Mitte korraline. 15. Elatanud. 16. Pagaritoode, tagurpidi. 17. Noot. 18. Eessõna ladina keeles. 19. Salalik olema. 22. UN'i esimene sekretär. 23. Alustas. 24. Kandada juustusort. 26. Kaksikkonsonant. 27. Kaks sama konsonanti. 28. Kõrgema tehnilise haridusega isik. 31. Suur vaat. 33. Loch . . . — ühe müstilise olendi läbi kuulsaks saanud koht Shotimaal. 34. Lõunamaine lind. 36. Kiss me . . . — populaarne muusikal. 37. Nii, nõnda — kahes võõrkeeles. 38. Teatud heli. käändes. 42. Eesti paremaid maletajaid. 49. Seda on näiteks venelane või tshehh. 52. Artikkel prantsuse keeles. 53. Majaseen. 54. Veresoon, vanemas keeles.

PÜSTREAD: 1. Ajakirjanik-följetonist E. A. Jalaka pseudonüüm. 2. Pärimus, pärandatud komme või tava. käändes. 3. Shoti mehenimi. 4. Taimede kaitsevahend. 5. Kaks sama vokaali. 6. Vajalik ese lühinägelikule (tavaliselt mitmuse vormis). 7. Riik Aasias. käändes. 8. üks aasta vana. 9. Mõru. 10. Eessõna saksa keeles. 11. Väikesed pesad. 20. Mägi Põhja-Soomes. 20a. Kolm sama konsonanti. 21. Kuulus prantsuse impressionistlik kunstnik. 25. Kunst — ladina keeles. 27. . . . lilled — L. Koidula luuletuskogu. 29. Rohkem. 35. Usund. 39. Arv. 40. Omapead. vabalt. 43. Teravili. 45. Kaks sama konsonanti. 46. Lehari operett. 47. Isiklik asesõna. 50. Noot. 51. Neooni sümbol.

RISTSÕNA NR. 1378 LAHENDUS

PÕIKREAD: 1. Vaba Eestlane. 7. Suu. 8. Mõningad. 12. Või. 13. Ni. 14. Mäe. 15. Sandarm. 17. Lina. 18. Areen. 20. K-O. 23. Si. 24. N.S.. 26. Koidula. 28. Kauss. 29. Baer.

PÜSTREAD: 1. Vambola. 2. Bonn. 3. Sea. 4. Ahv. 5. Esimees. 6. Duce. 8. Iisak. 10. Genf. 11. Daam. 16. Maal. 19. Eile. 21. Oks. 22. Mix. 24. Na. 25. Su. 27. Ab.

TÄHELEPANU!

Parkway Baker'i tooteid on saadaval järgmistes ärides: Broadview Delicatessen, Viking Foods & Imports, The Finnish Place, Nordic Distributing, Main Meats.

Parkway Bakery
127 Manville Rd. Unit 14
Scarborough — Tel. 751-0066

KAI KÄÄRID

MAALID MÜÜGIL suures valikus. Helistage ette 225-5595

390 Princess Ave., Willowdale

„VABA EESTLANE"

on valvel eestlaskonna üldhuvide eest!

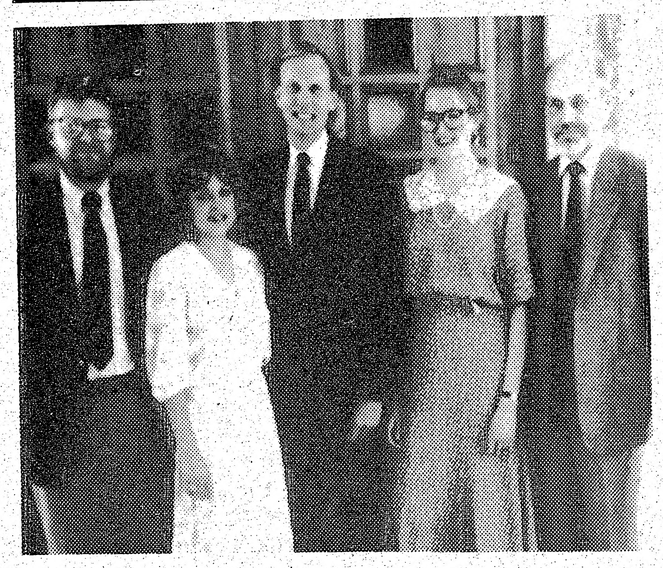

San Francisco Eesti Seltsi uus juhtkond. Vasakult: Mati Valvur (juhatuse nõunik), Karin Sillat (laekur-varahoidja), Mati Otsmaa (esimees), Liisa Sepp (kirjatoimetaja), ja Gunnar Ellam (abiesimees).

18. Lääneranniku Eesti Päevad

(Algus lk. 1)

juhatusel, Herbert Kirves laulis J. Tamverki „Õhtu rahu". Epp Karike Jürima-Sonin W. A. Mozarti „Halleluuja" ja Fr. Saebelmanni „Palve" kuna Ülo Valdma mängis orelil J. S. Bachi „Fuuga c-moll" ja lõpuks L. van Beethoveni „Kõik taevad laulvad".

Jutlustas piiskop K. Raudsepp, öeldes et pühakiri pole halisev ega abiotsiv kiri, vaid inimeselaps peab ise end sirgu ajama ja elama. Jumal tõmbab igaühe raskustest välja kui teda vastu võetakse. Inimese teras on usk Jumalasse. Kontsert-jumalateenistuse korraldajaks oli Rudolf Olljum.

o

Kontserdilt jõuti otse moenäitusele, avati eesti pood ja linnas oleval väljakul esinesid rahvatantsijad tantsupõimikuga. Moenäitusel oli kokku 80 mitmesugust riietuseset, neid esitasid kas moeloojad ise või modellid.

Moenäitusel esitas Erna Laanemäe ülevaate moe ajaloost, kommenteerisid Christina Naano-Vesik ja Marvi Wilson, taustamuusikat mängis Tarmo Viitre. Moenäituse koordinaatorid olid Asta Auksmann, Aara Kubbo, Helke Karuks, Ellen ja Linda Kallas. Huvi ürituse vastu oli elav; ruumi tuli uute istekohtadega laiendada üle 500-le osavõtjale.

Selle lõppedes algas kunsti- ja käsitöönäituse avamine. Kunstinäituse poolel oli 112 tööd Läänerannniku piirkonna kunstnikelt lisaks mõned ka kaugemalt. (Avaldame kunstinäitusest omaette ülevaate meie ajalehe ühes lähemas numbris). Kunstinäituse avasid LEP esimees M. Klaar ja korraldaja Teas Tanner.

Neljapäeva-õhtuseks sündmuseks oli Vancouveri Eesti Seltsi teatriringi etendusena Aksel Valgma „Kõige kurja juur", külakomöödia iseseisvuseaegsest Eesti elust. Üha harvenevate teatrisündmuste tõttu oli huvi eesti lavaloomingu vastu ilmselt suur, üle 800 teatrikülalise läksid esitatava abil tagasi kunagise eesti külaelu probleemidesse. (Vaatleme teatrietendust lähemalt ühes meie ajalehe lähemas numbris).

Reedene päev jätkus samase tiheda programmiga: „Eesti — meie vaimu varasalv", rannapeo ja akadeemiliste organisatsioonide lõunaeinega.

Pidupäevade kulminatsiooniks nii osavõtjate arvult kui rahvuslikust tunnetekküllusest kujunes laupäevane, keskpäeval algav laulupidu, allpealkirjaga „Laena mulle kannelt, Vanemuine", sümfooniakontserdist tuntud Orpheum'i saalis. Osavõtjate arvu arvestatakse paarile tuhandele, kuhu lisándub veel ligi paarsada koorilauljat ja rahvatantsijat.

Koorilauljate ees kandis Vancouveri noor George Neufeld Eino Varkki loodud laulupeo embleemi, millelt rahvusvärvilised lindid läksid järel-astuvaile noortele. Selle järel sammusid lauljad ja peagi täitis rahvariiete värvikúllus lava.

Laulupeo avas Saima Jäälaid deklamatsiooniga, millele järgnes Kanada hümn. Edasi teadustaja Ardo Hansson esitas iga laulu eel mõnerealise rahvalaulumõõdus motivatsiooni järgnevale laulule.

Ühendkoor, enam kui sajaliikmeline, laulis Thomas Kirvese juhatusel E. Rajaloo „Las mina hakkan laulemaie", Rein Neggo—M. Saare „Allik", Zoja Vaga — K. Türnpu „Kevade tunne" ja R. Neggo jälle — E. Aava „Hommik".

Ülo Valdma esitas orelil J. Sibeliuse „Finlandia" ja E. Võrgu „Isamaale". Ligi 30-liikmeline lastekoor laulis põimiku eesti lauludest, juhatas Milvi Taylor ja klaveril saatis T. Kirves.

Uuesti esines ühendkoor, lauldes Eugen Ruusi juhatusel P. Ardna seni peamiselt soololauluna tuntud „Varsakabi", T. Kirvese juhatusel V. Loigu „Ilutegija", Z. Vaga juhatusel S. Purre „Jaaniõhtule".

Bariton Herbert Kirves laulis K. Raidi seatud rahvaviisi „Ära viies" ja L. Virkhausi seatud „Kus on kurva kodu?" misjärel ühendkoor lõpetas laulupeo osa F. Saebelmanni lauluga „Kaunimad laulud", juhatas E. Ruus.

Laulupeo teise poole moodustas rahvatantsu-põimiku „Tulge tantsima" esitamine. Üldjuhiks ja lavastajaks oli Susan Muld, pillimeesteks Peeter Soide, Liina Teose ja Erik Teose. Ligi 40 tantsupaari täitsid lavaruumi dünaamilise rahvakunsti loominguga, kuhu oli põimitud enamus populaarsemaist eesti rahvatantsudest. 12-paariline laste esinemine sai eriti populaarseks, kuna mõned tantsijad olid alles väga noored. Ühendkoori moodustasid Los Angelese, Portlandi, San Francisco, Seattle ja Vancouveri segakoorid,näidates et piki läänerannniku eestlaste keskusi eesti laulu viljeletakse;eriti märgatav oli lauljate hulgas nooremate osa.Toronto lauljaist esindas Margit Viia Estonia koori.Rahvatantsijad olid Los Angelese,Portlandi,San Francisco,Seattle ja kahest Vancouveri rühmast.

Lõputseremoonias päevade esimees M. Klaar tänas esinejaid kõigi nimel, nimetades neid „tulehoidjaiks". Siis tuli lavale pikk rida nooremaid esinejaid, igal käes lillekimp, mis kordkorralt anti koori- ja rahvatantsujuhtidele.

Laulupidu ja rahvatantsupõimik, olid olnud rahvustunnet äratavad — pidu lõpetati võimsa Eesti hümniga.

Samal õhtul toimus Eesti Päevade ball ligemale tuhande osavõtjaga kolmes erivanusele ettenähtud saalis.

Pühapäeval toimus viimase üritusena rahvapidu „Mingem üles mägedele!" kilomeetri kõrgusel Grouse Mountainil. Vaatamata sajusele ilmale, mis mäetipu peitis pilvedesse, tõusid köissõidukitega mäetippu üle 1500 peolise. Ometi muutis ilm ettenähtud väliskava sisemiseks ehkki avatseremoonia peeti kahes telgialuses. Lühikeses sõnavõtus nenditi ilmastikust olenevaid muudatusi, mis siiski osavõtjate tuju ei rikkunud; ainult üksikud olid süüdistanud korraldajaid saju pärast. Koor laulis „Kalamehe mõrsja" T. Kirvese ja „Allik" E. Ruusi juhatusel ning veel teisena „Jaanióól".

EOLL komitee abiesimees Hilja Hanson ütles juhtlause „Minge üles mägedele".

Liisa Dobereiner, kes oli tegev spordivõistluste korraldamisega, märkis et sportlik tegevus läks üldiselt hästi ja lubas vastava informatsiooni ajalehtedele saata.

Ülimalt täidetud kohviku ruumides toimus piiratud ulatuses eeskava. Rahvatantsijad esinesid erikorrustel. Vancouveri noored võimlejad esinesid Helve Ranniste juhatusel, hoopis rohkem esinesid erirühmade rahvatantsijad, kes vaid väiksemas koosseisus võisid kasutada puupüsti ruumi.

Lõputseremoonia toimus kohviku trepil kuna inimesed seisid vihmavarjudega või vihmariietuses hoone ees. Loositi välja kahe loterii võidud, misjärel esimees M. Klaar kutsus ette oma abilised,kellele avaldas tehtud töö eest tänu. Samuti anti igale organisatsioonile üle lipunõel.

Järgnes LEP'de viimane samm, M. Klaar andis päevade lipu üle järgmise pidustuse korraldava komitee esimehele Valdur Kasklale. Teatavasti otsustati hommikusel koosolekul järgmised Läänerannniku Eesti Päevad pidada Los Angeleses. Järgnes Eesti hümn, mille ajal vabastati võrgust sini-must-valged õhupallid, mis pilve kadusid.

H. OJA

Jutlemine

(Algus lk. 7)

kohal kell 8 hommikul! Pole vist vaja nimetada, et meie tegelased kõik võtsid end selleks päevaks töölt vabaks. Saal ja aparatuur valmisid ainult veerand tundi enne uste avamist.

Ilma et praaliksime, võiksime küll öelda, et Rootsi noortele olid meie ettevalmistused nii palju üle ootuste: et nad hakkasid närveerima, et kas nende etenduse tase on vastav (mis ta muidugi oli, ja kuidas veel!!). Vahemärkuseks nendiksin, et Lakewoodis tehti neist ainult teatrilavastus — pandi pingid lava ette ja see oligi kõik.

Ning muud ülejäänud asjad?

Etenduse õhtuks oli kohal peaaegu 30 vabatahtlikku meid aidates baari, köögi, ja kontrolliga (kõikidel olid roosaks-värvitud juuksed).

Ilma Valve Kivilo energia ja elukutseliste kogemusteta oleks õhtu palju vaesem olnud. Valve töötas ja organiseeris peaaegu täisajaliselt viimase kahe nädala jooksul.

Juba 359 piletit müüdi eelmüügil! Uksemüügiga kokku oli kohal 409 inimest publikus. (mõned maksuvabad, näit. ajalehed, Miss Tallinn, jne.). Loeme ka üles toetavad organisatsioonid: Metsaülikool, „Yuri's" Restoran, Sihtkapital Kanadas.

Juhatus jagunes järgnevalt: üldkorraldaja: Toomas Merilo; direktor: Valve Kivilo; dekoratsioon: Alar Kivilo; toit ja baar: Ilmar Soom; pileti-müük ja reklaam: Ingrid Piil; „ametita liige": Linda Saaliste; „ametita liige": Hanno Niidas.

Ma loodan et sellega on teil tekkinud ülevaade sellest, mida Toronto eestlased tegid vabatahtlikult Rootsi eesti noorte kasuks (kõik ülejääk läheb Rootsi; praegu paistab et summa on $2000 +). Samuti loodan ma et ei ole liiga hilja panna ajalehte mõni rida, mis võtaks kokku Toronto noorte panuse. . . Olen ise otse üllatunud abiliste energiast, originaalsusest ja kohusetundest . . .

Tänan väga — tõepoolest saime nüüd palju targemaks ja loodame seda tarkust ka oma lugejatega jagada. Loodame, et Teil tulevikuski ettevõtlikkust jatkub samalaadseid ja veelgi toredamaid asju korraldada.

ARVI

Alfred Sepa 80 aastane

Kui septembris 1944 noor
aastane Paasvere vallavai
Alfred Sepa koos abikaasa
kolme väikse lapsega r
kiiruga paati, et alust
hädaohtlikku põgenemisteeko
Rootsi, siis kindlasti ei olnu
aega mõelda, mida tulevik t
Enamuses põgenikud arvasi
lootsid, et peatselt võimaldub
tagasi pöörduda vabasse Ees
ja jätkata pooleli-jäänud töö
tegevust.

Juubilar sündis 8 juulil,
Virumaal, Laekvere k
Paasvere vallas. Neid oli 11 õ
venda. Noor Alfred oli
bruskonnas hästi tuntud
sõbralik ja otsusevõime
noormees. Juba 30-aastaselt
ta vallavolikogu liikmeks ja se
päevast tänaseni on juub
jätkunud aega, eneseohverda
ja tahet Eesti ühiskonna h
töötada. 1940 a. valiti A.
Paasvere vallavanemaks, m
ametit ta ei saanud kaua pida
tuli kommunistlik okupatsioo
aga sakslaste tulles ta oli
ametit jätkama. Meie teame
raske oli sakslastega maal
ajada. Norme tuli täita ja se
sai noor vallavanem nii hakk
et sakslased olid rahul ja
talumehed söönud.

Rootsis sündis Sepadele n
laps ja kuna seal elu nagu ei
nud jalgu alla, siis emigre
nad 1950 a. Kanadasse, a
elama Torontosse. Tööleidmi
olnud eriti raske ja Sepast sa
ehituspuusepp. Aga peagi al
juubilar juba iseseisva ettevõ
majade ja suvilate ehitamist.
jud meist elavad, teadlikul
mitte. Sepa poolt ehitatud ma
ja suvitavad tematehtud ke
suvilates. Ehitusettevõt
tegutses juubilar kuni ots
puhkepalgale minna.

Alfred ja abikaasa H
võimaldasid kõigile oma n
lapsele kõrgema hariduse ja
õnnelik abielu jookseb juba 5
aastat. Neil on kaheksa laps

Ühiskondliku tegevusega
lemine nõuab kõigepealt
tahet ja oskust kõigiga häst
saada. Peab oleme kan
kuulata, mida teised arv
Need omadused on juu
olemas. Lisaks on vaja ka te
sõnade ja nõuannete kõ
Torontos ei ole ühtegi suu
rahvuslikku ettevõtlust teost
kus A. Sepa kaasaaita
puuduks. Olgu mälu vä
damiseks ja noorematele
miseks, et juubilar oma igap
se töö kõrvalt oli üks
Ühispanga asutajaid; Oli a

...mine

(Algus lk. 7)

...ell 8 hommikul! Pole vist ...netada, et meie tegelased ...tsid end selleks päevaks ...baks. Saal ja aparatuur ...i ainult veerand tundi enne ...mist.

...et praaliksime, võiksime ...da, et Rootsi noortele olid ...evalmistused nii palju üle ...e, et nad hak... ...ärveerima, et kas nende ...e tase on vastav (mis ta ...i oli, ja kuidas veel!!). ...ärkuseks nendiksin, et ...odis tehti neist ainult ...astus — pandi pingid lava ...ee oligi kõik.

...uud ülejäänud asjad?

...use õhtuks oli kohal ... 30 vabatahtlikku meid ...aari, köögi, ja kontrolliga ...l olid roosaks-värvitud ...).

...Valve Kivilo energia ja ...eliste kogemusteta oleks ...lju vaesem olnud. Valve ...ja organiseeris peaaegu ...selt viimase kahe nädala

... 359 piletit müüdi ...gil! Uksemüügiga kokku ...al 409 inimest publikus ... maksuvabad, näit. ajale- ...iss Tallinn, jne.). Loeme ...toetavad organisatsioonid: ...ülikool, „Yuri's" ...n, Sihtkapital Kanadas. ...tus jagunes järgnevalt: ...aldaja: Toomas Merilo; ...r: Valve Kivilo; dekorat- ...Alar Kivilo; toit ja baar: Il- ...Soom; pileti-müük ja ...: Ingrid Piil; „ametita ... Linda Saaliste; „ametita ...Hanno Niidas.

...oodan et sellega on teil tek- ...ülevaade sellest, mida ...to eestlased tegid ...tlikult Rootsi eesti noorte ...(kõik ülejääk läheb Rootsi: ... paistab et summa on ...+). Samuti loodan ma et ei ...a hilja panna ajalehte mõni ...nis võtaks kokku Toronto ... panuse... Olen ise otse ...ud abiliste energiast, ...alsusest ja kohusetun-

...an väga — tõepoolest ...nüüd palju targemaks ja ...ne seda tarkust ka oma ...tega jagada. Loodame, et ...tulevikuski ettevõtlikkust ... samalaadseid ja veelgi ...maid asju korraldada.

ARVI

...a. Rahvatantsijad esinesid ...rustel. Vancouveri noored ...ejad esinesid Helve Ranniste ...sel, hoopis rohkem esinesid ...made rahvatantsijad, kes ...väiksemas koosseisus võisid ...da puupüsti ruumi.

...putseremoonia toimus ...ku trepil kuna inimesed ...l vihmavarjudega või ...riietuses hoone ees. Loositi ...kahe loterii võidud, misjärel ...es M. Klaar kutsus ette oma ...ed, kellele avaldas tehtud töö ...tänu. Samuti anti igale ...isatsioonile üle lipunõel. ...gnes LEP'de viimane samm, ...laar andis päevade lipu üle ...ise pidustuse korraldava ...ee esimehele Valdur Kask- ... Teatavasti otsustati hommi- ...l koosolekul järgmised ...eranniku Eesti Päevad ...a Los Angeleses. Järgnes ... hümn, mille ajal vabastati ...ust sini-must-valged ...allid, mis pilve kadusid.

H. OJA

Alfred Sepa 80 aastane

Kui septembris 1944 noor 37 aastane Paasvere vallavanem Alfred Sepa koos abikaasa ja kolme väikse lapsega ronis kiiruga paati, et alustada hädaohtlikku põgenemisteekonda Rootsi, siis kindlasti ei olnud tal aega mõelda, mida tulevik toob. Enamuses põgenikud arvasid ja lootsid, et peatselt võimaldub neil tagasi pöörduda vabasse Eestisse ja jätkata pooleli-jäänud tööd ja tegevust.

Juubilar sündis 8 juulil, 1907 Virumaal, Laekvere külas, Paasvere vallas. Neid oli 11 õde ja venda. Noor Alfred oli ümbruskonnas hästi tuntud kui sõbralik ja otsusevõimeline noormees. Juba 30-aastaselt valiti ta vallavolikogu liikmeks ja sellest päevast tänaseni on juubilaril jätkunud aega, eneseohverdamist ja tahet Eesti ühiskonna heaks töötada. 1940 a. valiti A. Sepa Paasvere vallavanemaks, millist ametit ta ei saanud kaua pidada — tuli kommunistlik okupatsioon — aga sakslaste tulles ta oli nõus ametit jätkama. Meie teame kui raske oli sakslastega maal asju ajada. Norme tuli täita ja sellega sai noor vallavanem nii hakkama, et sakslased olid rahul ja meie talumehed söönud.

Rootsis sündis Sepadele neljas laps ja kuna seal elu nagu ei võtnud jalgu alla, siis emigreerisid nad 1950 a. Kanadasse, asudes elama Torontosse. Tööleidmine ei olnud eriti raske ja Sepast sai alul ehituspuusepp. Aga peagi alustas juubilar juba iseseisva ettevõtjana majade ja suvilate ehitamist. Paljud meist elavad, teadlikult või mitte, Sepa poolt ehitatud majades ja suvitavad tematehtud kenades suvilates. Ehitusettevõtjana tegutses juubilar kuni otsustas puhkepalgale minna.

Alfred ja abikaasa Helene võimaldasid kõigile oma neljale lapsele kõrgema hariduse ja nende õnnelik abielu jookseb juba 55-dat aastat. Neil on kaheksa lapselast.

Ühiskondliku tegevusega tegelemine nõuab kõigepealt head tahet ja oskust kõigiga hästi läbi saada. Peab oleme kannatust kuulata, mida teised arvavad. Need omadused on juubilaril olemas. Lisaks on vaja ka tegusid sõnade ja nõuannete kõrvale. Torontos ei ole ühtegi suuremat rahvuslikku ettevõtlust teostunud, kus A. Sepa kaasaaitamine puuduks. Olgu mälu värskendamiseks ja noorematele teadmiseks, et juubilar oma igapäevase töö kõrvalt oli üks meie Ühispanga asutajaid; Oli aastaid aktiivne Toronto Eesti Seltsi liige ja juhatuses olles aitas korraldada mitmeid Suvepäevi, millest võtsid tuhanded kaasmaalased osa. On olnud Eesti Maja juhatuses ligi 30 aastat, sellest abiesimees üle kümne aasta. Aitas asutada Toronto Eesti Maja ja kogu aeg kaasa aidanud, et see suurettevõte oleks ja jääks paremaks koduks meie koolidele ja organisatsioonidele. Oli ESTO-72 juhatuses ja korraldas suurepärase rahvapeo ja kordas sama ESTO-84 raamides. On aidanud oma nõu ja jõuga Udora Lastesuvekodu ehituste korrastamist ja samuti aitas ehitada — korrastada Skautide-Gaidide Kotkajärve hooneid. Oli aastaid Rahvusliku Välisvõitluse Nõukogu (E.K.N.) valitud liige.

Juubilar ja tema suur perekond on alati elanud kristlikus vaimus ja A. Sepa oli üle kümne aasta Jakobi Koguduse esimees ja hulga aastaid Vana-Andrese Koguduse nõukogu liige.

Kõige silmapaistvam ja julge ettevõte sai alguse 1967. aastal, kui Eesti Abistamiskomitee Kanadas ostis Scarborough'sse neli aakrit maad. A. Sepa oli selle organisatsiooni liige juba 1952 aastast ja abiesimees alates 1964. Raha oli vähe, võlgu tuli teha, aga „Eesti Kodu" sai teoks, kus elab nüüd üle saja eesti perekonna. Ettenägelikult osa maad varuti nn. „Vanadekodu" ehitamiseks. Viimane 14 aastat on A. Sepa Abistamiskomitee esimees ja tema eestvedamisel ja juhtimisel sai ka „Ehatare" 1982.a. teoks. Seal elab ligi 100 kaasmaalast, veetes muretult vanusepäevi — niipalju kui tervis lubab- ja kogu asjaajamine ning tegevus toimub eesti keeles. Juhtkond koosneb eestlastest ja mõnest soomlasest ning eesti arste jätkub kõigile, kes seda soovivad. Momendil on sooviavaldus sisse antud, et saada luba „Põetuskodu" loomiseks 33 voodikohaga.

Alfred Sepat on austatud erakorralise ühiskondliku töö eest Skautmaleva ja E.K.N.-u teeneteristidega ja erilise Ontario 200-aasta juubeli kuld-medaliga.

Juubilari piiramatu optimism, väsimatu töötahe ja hea tervis on tema edukuse pant. Tema ja tema abikaasa Helene vilgast rahvuslikku tööd hindab kõrgelt Toronto eestlaskond ja soovib juubilarile head tervist, õnne ja edu veel paljudeks aastateks.

VALDEK RAIEND

Tähelepanu!

Kõik advokaat MART TARUMI käes olnud juriidilised dokumendid ja aktid on üle antud advokaat TÕNU TOOMELE.

Kui on mingeid küsimusi, siis pöörduge tema poole **tel.785-5550**

PROVIDENT REALTY LTD.

656-0011

Realtor

695 ST. CLAIR AVENUE WEST, TORONTO, ONTARIO M6C 1B2

Kinnisvaravahendusfirma

Esindaja

Tiina (Nortmaa) Martjak

Tel. kodus 653-0599

Harjumaalaste-tallinlaste suvepäev

Millal? Laupäeval, 8. augustil 1987. Kus? Masaryktown'is, 450 Scarborough Golf Club Rd. Kas sinna viivad avalikud liiklusvahendid? Jah, viivad. Kõige lihtsam on sõita Eglinton-Yonge allmaaraudtee jaamast väljuva Lawrence East bussiga kuni Scarborough Golf Club Road'ini ja sealt kõndida ainult üks km lõunapoole Masaryktowni väravast sisse suvepäeva-platsile. Masaryktown on 26-aakriline looduslikult ilus maaala. Meile kasutamiseks on üks nurk, eraldatud pargi muust tegevusest. Autoparkimine on samal platsil. Kogunemine suvepäeva-platsile algab kell 12 päeval ja eeskava algus on kell 13.00. Esinema on lubanud tulla meile hästi tuntud Andres Raudsepp, Kaadi Altosaar ja Kungla rahvatantsijad. Eeskavale järgneb „kehakinnitus" ja üksteisega tutvumine. Osavõtjaid palutakse kindlasti piletid ette tellida. Piletite arv on piiratud. Lauad pinkidega on varutud. Soovitav on aiatoolid ja päikesevarjud kaasa võtta. Piletid on müügil: Ester Mandra — 266-3375, Ingrid Leis — 483-0889, Theodor Adamtau — 239-6375, Juta Kübarsepp — 751-1036.

Tere tulemast! Ootame uusi liikmeid.

HARJUMAA KOONDISE JUHATUS

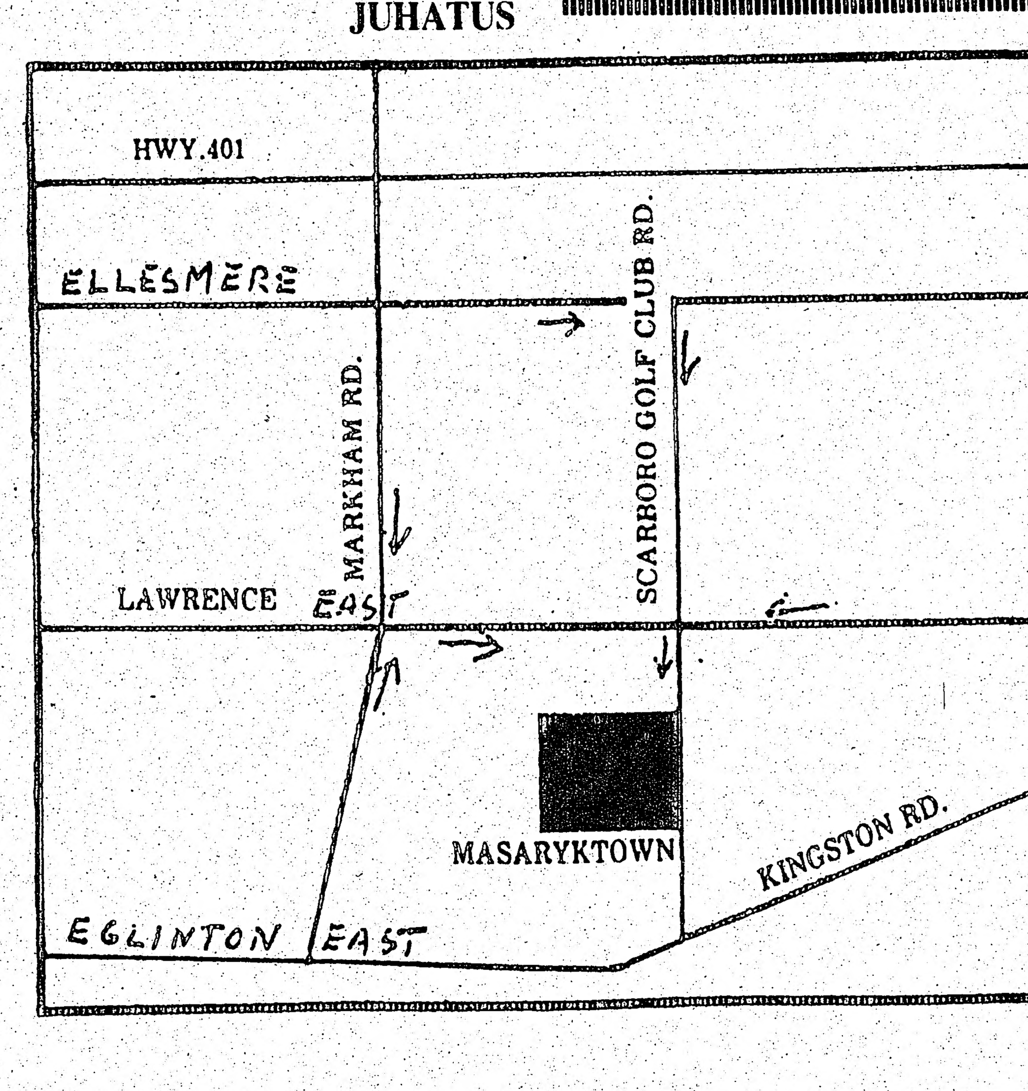

Lugejakiri

„Saatemuusika" sihtkapitali koosolekul

Sihtkapitali üldkoosolekul 24.6.87 (V.E.2.7.'87-49:9) ei olnud Sk. juhatuse „mahategemist". Olid konstruktiivsed sõnavõtmised, mida igale sõnasoovijale siiski ei võimaldatud. Näit. allakirjutaja esitas „kultuursemal viisil" ettepaneku, et koosolekut juhatajaks juhatuse liige A. Taul (abiesimees ei olnud sel ajal kohal), andes sellega esimees Lupp'ile koosoleku juhatamisest taandumise võimaluse, et temal kui Sk. esimehel oleks koosolekul esitatud küsimustele võimalik kontsentreeritult vastata. Oli ka öeldud, et põhikiri nimetab küll, et koosolekut juhatab esimees (Lupp), kuid se pole absoluutne nõue. Lupp'i arvamine jäi „peale" ja viskas allakirjutaja kirjaliku ettepaneku ei-tea-kuhu (ettepaneku koopia sai ka V.E. skribent H.J.). Selle üle keegi „rahutuvi" sõna ei võtnud.

Alfred Sepa käsitles rahalise aruande juures summalisi erinevusi varahoidja poolt esitatud aruande ja esimees Lupp'i kirjalikud referaadi vahel. Lupp väitis, et erinevus on sellest tekkinud, et neil olevat kaks arvepidamist; lubas järgmisel aastal ainult ühega esineda.

Richard Antik (teda ei ole „saatemuusika" tegijaks arvatud) analüüsis organisatsioonidele toetuse andmist: olevat antud toetusi organisatsioonidele, kes on rikkamaid. Ta nimetas ka neid, kes toetust vajanuks.

Aleksander Haavaniit küsitles:
1. Kuidas on võimalik, et 1986.a. summadest veel a. 1987 toetusi jagatakse („Toetuste väljamaksmise protseduur on lõppfaasis". Lupp. 1987);
2. aia-äri osas — puukooli seisukord võrdub nullile, mida esimees Lupp eeskujulikuks nimetas; praeguse seisukorra kindlakstegemiseks Haavaniit soovitas 3-liikmelise komisjoni moodustamist, millele Lupp ei reageerinud;
3. temanimelises fondis olevat puudujääk, mille üle soovis vastust; olevat selle küsimusega esinenud juba eelmistel aastatel, kuid vastus seni saamata.

Augustin Havi, toetades eelnejate sõnavõtte ja seisukohti, leidis, et Sk. raha on loobitud a. 1986 ja varem:

— $1000 anti '84 Estole lippude ostmiseks, aga kus on lipud. . .

— toetatakse raamatute kirjastamist; raamat on müügiobjekt kalkuleeritud tuluga; kõne alla võib tulla raha laenamine, mitte annetamine;

— esimees Lupp'i kirjas 29.5.87 seisab, et a. 1986 on organisatsioonidele antud $76.400, kuid samas näib, et jagati ainult $25.840; kuhu jäi vahe, $50.560?

Toetuste jagamise osas esineb Lupp'i kirjades juba aastaid lause „. . . . lisaks teatud nimekirjale", kas ka $50.560 sinna kanti? — Sk. liikmetele seda nimekirja ei ole esitatud.

Kui sarnaselt raha loobitakse, on Sk. paari aasta pärast pankrotis nagu Springmounti aia-äri — olid lilled ja põõsad, nüüd — ohakad, maltsad ja kännud, või mitte midagi. — Kirjeldatud asjaoludel Havi tegi ettepaneku, et rahaline aruanne jätta kinnitamata ja juhatusel esitada üldkoosolekule kinnitamiseks uus üksikasjalik aruanne hiljemalt 25. juul. 1987 koos liikmete nimekirjaga, mida juhatus seni liikmetele pole teatanud.— Arvates ettepaneku lõpetamise momendist, Lupp otsustas ettepaneku ühe hingetõmbe takti jooksul: „Kes toetab? Ei ole . . .!" Ettepanek oli kirjalik, mille koopiad jaotati: juhatusele, „Vaba Eestlase" ja „Meie Elu" skribentidele.

Sõnavõtjad on kõik elunäinud mehed. Ja pole usutav, et Haavaniit oma miljonilise varanduse ühiskonnale andis, et hiljem „koosolekul juhatust maha teha". Olnuks Lupp'i asjaajamine õiglane, polnuks kellegil midagi õiendada. Lupp'i asjaajamise „ülimat täpsust" näitas „koosoleku käik". Lupp on oma „täpsusega" Sihtkapitalile juba tuhandeid dollareid kahju tekitanud.

Objektiivne koosoleku kirjeldamine nõuab vilumust ja käesoleval juhul head tahet.

AUGUSTIN HAVI

Finn Carpet Care

PUHASTAME

seinast-seina, lahtiseid ja idamaiseid vaipu, mööblit • auto sisemust • kahjustusi üleujutamiste puhul, seinu ja põrandaid.

• Scotchgard •
kodudes • kontorites

225-1749

Pentti *Peter*

Jaak Neiman med. doktor

Karolinska Instituudi juures Stockholmis kaitses 1. juunil k.a. meditsiiniteaduse doktori väitekirja (Dr. Med. Sc.) närvihaiguste eriarst Jaak Neiman.

Väitekirja „Studies of the effects of ethanol on primary hemostasis" käsitleb muudatusi mõningates vere hüübivusmehhanismides, millel võib olla tähtsust vereringhäirete tekkimisel seoses alkoholi kasutamisega.

Dr. Jaak Neimani uurimised on äratanud suurt huvi rahvusvahelises teadusmaailmas ja avanud noorele doktorile võimaluse jätkata teaduslikku tööd Kanadas.

Akadeemiliselt kuulub dr. J. Neiman Korp! Fraternitas Estica perre.

EPL

RASKE HAIGUSE TAGAJÄRJEL LAHKUS MEIE KALLIS VEND, ISA JA ONU

Heino Maasik

sündinud 20. veebruaril 1908 Eestis
surnud 16. mail 1987 Tallinnas

Mälestavad leinas

vend ARTUR MAASIK Kanadas
poeg EERIK MAASIK perekonnaga Eestis
ASTRID PÄÄSUKE Riias
SUGULASED ja TUTTAVAD kodumaal

Surm tuli ja võttis Ta endale
ja südamevalu jäi meile.

SÜDAMLIK KAASTUNNE ILME-TIIU JA EERIK PURJELE NENDE POJA

Toomas'e

kaotuse puhul

H. LATER CO. LTD.
ja KAASTEENISTUJAD

UNUSTAMATA ARMAST VENNAPOEGA JA ONUPOEGA

Mark Holmberg'i

mälestavad sügavas leinas

VAIKE, MEINHARD, TAIMI, BRENT,
KAREN, VÄINO, AUBRIE ja DEVIN

Muld mälestusi
matta ei jõua.

Lahkus igavikku meie hea sõber

Vassili Kolk

sündinud Muhus
surnud Vancouveris

Mälestavad leinas

LIINA MÜÜRIPEAL
ERIKA HEINRICHSON
RAISSA KÕVAMEES
HAIN KÕVAMEES
ALBERT ja MAGDA KRUG
LAURENCE ja JUTA KITCHING

Mälestame leinas armast sugulast

Mark Holmberg'i

LYDIA EISTRAT perekonnaga
VALDINE VESKI perekonnaga Rootsis
LIA HESS perekonnaga

Mälestame leinas

Mark'i

Meie südamlik kaastunne vanematele ja õele

PEETER ja SILJA

Helilooja Elmar Rajaloo surnud

Austraalias suri 11. juunil nimekas helilooja ja muusik Elmar Rajaloo, kes oleks 11. juulil saanud 82-aastaseks. Peale loomingulise tegevuse oli Elmar Rajaloo tegev koorijuhina ja juhtivalt seotud mitme eesti organisatsiooniga Austraalias. Tema populaarne helind „Las' mina hakkan. . .'' oli Estonia Koori viimase kontserdi kavas Torontos. Kadunu ärasaatmine toimus 15. juunil suure hulga leinajate osavõtul. Lähemaist omakseist jäid teda leinama tütar ja poeg perekondadega.

Tallinna arhiiv jälle päevakorral

Saksa televisiooni saatejaamas ZDF näidati Ida-Saksalt (DDR-ilt) Breemeni, Lüübeki ja Mainzi linnadele tagasi antud arhiivimaterjali. Iga linn sai mitu veoauto täit dokumente, millised sõja ajal olid Ida-Saksamaale viidud. Teatati, et nüüd saadud dokumendid olevat linnadele olulise tähtsusega. Puudub aga veel osa aluseid, millised omal ajal venelastelt Nõukogude Liitu viidud. Venelased olevat aga öelnud, et annavad neid dokumente ainult siis välja, kui saavad vahetuskorras tagasi Koblenzis asuvaid Tallinna linna materjali, millised sõja ajal Saksamaale sattusid.

E.R.

Lahkus armas

Toomas Sein

Südamlik kaastunne vanematele ja õele

PAUL ja ERIKA
KUTT ja IMBI
POTSA

Kurbuses mälestame varalahkunud

Toomas Sein'a

Avaldame kaastunnet vanematele ja õele

ERICH, VILME, LEILI, MARTIN ja PAUL

Puhka rahus

Toomas Sein

sündinud 26. augustil 1959
surnud 7. juulil 1987

Mälestavad leinas

EVALD ja EVI ODER
TIINA
HELI
VIVIAN
SIIRI

Armast

Toomas Sein'a

mälestavad kurbuses

MANI ja DAISY AESMA

Avaldame sügavat kaastunnet EERIK PURJELE
perekonnaga nende poja

Toomas'e

surma puhul

VILLU, HELMI ja KRISTINA VIKSTEN
RALPH ja LYDIA VIKSTEN

Mälestame kurbuses

Marie Abe't

ja avaldame sügavat kaastunnet Unole perekonnaga

MILVI, VELLO, INGRID ja ELLEN
SALME, HEINO ja PETER

KIRIKUD

EELK TORONTO VANA ANDRESE KOGUDUS
383 Jarvis St., Toronto, Ont. M5B 2C7
Õpetaja Udo Petersoo
3714 Beechollow Cr.
Mississauga, Ont. L4Y 3T2
Tel. 624-6128 või 625-5930
kirikus 923-5172
Organist pr. Asta Mitt
Koorijuht pr. Asta Ballstadt

Pühap., 19. juulil kell 11 homm. VABAÕHU-JUMALATEENISTUS Jõekäärul.

Pühap., 26. juulil kell 5 p.l pühapäevane JUMALATEENISTUS.

Kiriku kantselei on suvel (juuli ja aug.) avatud neljapäeviti kell 2—6 p.l.

Õpetaja suvised kõnetunnid o neljapäeviti kella 6—8 õ.

TORONTO EESTI VABAKOGUDUS
562 Jones Ave., Toronto, Ont.
Jutlustaja E. Saraoja
20 Thorncliffe Ave.
Toronto, Ont. M4K 1V5
Tel. 463-6223

Kolmapäeval, 15. juulil kell õ. PIIBLIPALVETUND.

Pühapäeval, 19. juulil kell 1 homm. JUMALATEENISTUS Kõneleb Harry Eller, laulab a sambel.

Kell 3 p.l. JUMALATEENIS TUS Ehatares. Teenib E. Saraoj laulab ansambel.

Kolmapäeval, 22. juulil kell õ. PIIBLIPALVETUND.

Pühapäeval, 26. juulil kell homm. JUMALATEENISTU Teenivad V. Kimberg Lõuna-Aa rikast ja E. Saraoja.

Kolmapäeval, 29. juulil kell õ. PIIBLIPALVETUND.

Moskva kontrolli filateliste

Kirjamargi-saadetised nõu gude filatelistidele ei ole luba tavalistes kirjades. Need margi gujad N. Liidus — see käib okupeeritud Eesti kohta — välismaaga marke vahetavad margisaadetisi tohivad vastu v ta, peavad olema aktsepteeritu registreeritud Moskvas asu filatelistlikus kontrollpunk millest kõik vastavad saadeti läbi peavad käima.

Ilmselt kardavad võimud, tavaline tsensuur võiks läbi l „salateateid'', mis on poeta markide mustreisse. Kontr punkt peab uurima, et saadeti on „ehtsad''.

E

KIRIKUD

EELK TORONTO VANA ANDRESE KOGUDUS
383 Jarvis St., Toronto, Ont. M5B 2C7
Õpetaja Udo Petersoo
3714 Beechollow Cr.
Mississauga, Ont. L4Y 3T2
Tel. 624-6128 või 625-5930
kirikus 923-5172
Organist pr. Asta Mitt
Koorijuht pr. Asta Ballstadt

Pühap., 19. juulil kell 11 homm. VABAÕHU-JUMALATEENISTUS Jõekäärul.

Pühap., 26. juulil kell 5 p.l. pühapäevane JUMALATEENISTUS.

Kiriku kantselei on suvel (juuli ja aug.) avatud neljapäeviti kella 2—6 p.l.

Õpetaja suvised kõnetunnid on neljapäeviti kella 6—8 õ.

TORONTO EESTI VABAKOGUDUS
562 Jones Ave., Toronto, Ont.
Jutlustaja E. Saraoja
20 Thorncliffe Ave.
Toronto, Ont. M4K 1V5
Tel. 463-6223

Kolmapäeval, 15. juulil kell 6 õ. PIIBLIPALVETUND.

Pühapäeval, 19. juulil kell 11 homm. JUMALATEENISTUS. Kõneleb Harry Eller, laulab ansambel.

Kell 3 p.l. JUMALATEENISTUS Ehatares. Teenib E. Saraoja, laulab ansambel.

Kolmapäeval, 22. juulil kell 6 õ. PIIBLIPALVETUND.

Pühapäeval, 26. juulil kell 11 homm. JUMALATEENISTUS. Teenivad V. Kimberg Lõuna-Aafrikast ja E. Saraoja.

Kolmapäeval, 29. juulil kell 6 õ. PIIBLIPALVETUND.

Moskva kontrollib filateliste

Kirjamargi-saadetised nõukogude filatelistidele ei ole lubatud tavalistes kirjades. Need margikogujad N. Liidus — see käib ka okupeeritud Eesti kohta — kes välismaaga marke vahetavad või margisaadetisi tohivad vastu võtta, peavad olema aktsepteeritud ja registreeritud Moskvas asuvas filatelistlikus kontrollpunktis, millest kõik vastavad saadetised läbi peavad käima.

Ilmselt kardavad võimud, et tavaline tsensuur võiks läbi lasta „salateateid", mis on poetatud markide mustreisse. Kontrollpunkt peab uurima, et saadetised on „ehtsad".

E.P.

EELK PEETRI KOGUDUS
817 Mt. Pleasant Rd. Toronto
Ont. M4P 2L1
Õpetaja Andres Taul.
Tel. 483-4103
Tel. kiriku kantseleis 483-5847
Õpetaja Edgar Heinsoo
Tel. kodus 283-9387,
kirikus 483-6848
Organist dr. Roman Toi

JUMALATEENISTUS pühapäeval, 19. juulil kell 11 homm. teenib õp. E. Heinsoo.

JUMALATEENISTUS pühapäeval, 26. juulil kell 11 homm. Teenib õp. E. Heinsoo.

Õp. E. Heinsoo kõnetunnid esmaspäeval, teisipäeval ja neljapäeval kell 12—4 p.l. Muul ajal telefoni teel.

KANTSELEITUNNID teisipäeviti kl. 10 h.—6 õ. ja neljapäeviti kl. 12—3 päeval.

Õp. Taul on puhkusel 15. juulist kuni 5. augustini.

TORONTO EMMANUELI EVANGEELNE KOGUDUS
21 Swanwick Ave.
Tel. 698-5645
Jutlustaja Allan Laur,
72 Appleby Cres.
Markham, Ont. L3R 4L2
Tel. 477-6248

Pühap., 19. juulil kell 11 homm. ingliskeelne JUMALATEENISTUS, kõneleb Allan Laur. Lauluettekandeid. Issanda surma mälestamine. Lastekirik.

Kell 3 p.l. JUMALATEENISTUS, kõneleb Allan Laur, lauluettekandeid. Issanda surma mälestamine. (Buss Eesti Kodust kell 2.15 p.l.)

Teisipäeval, 21. juulil kell 11 homm. pensionäride ja vabade PALVEKOOSOLEK.

Pühapäeval, 26. juulil kell 11 homm. ingliskeelne JUMALATEENISTUS. Kõneleb Allan Laur. Lauluettekandeid. Lastekirik.

Kell 3 p.l. JUMALATEENISTUS. Kõneleb Allan Laur. Lauluettekandeid. (Buss Eesti Kodust kell 2.15 p.l.)

Kell 7 õ. JUMALATEENISTUS Ehatares. Kõneleb Harry Eller. Lauluettekandeid.

TORONTO KOLMAINU EESTI EV.-LUT. USU KOGUDUS
Kirik. 619 Sherbourne St., Toronto (Sherbourne'i allmaa jaam on kiriku kõrval).
Õpetaja O. Gnadenteich
112 Fallinbrook Rd.,
Scarborough, Ont.

JUMALATEENISTUSED juulikuul on 26. juulil keli 5 p.l.

Koguduse õpetaja viibib suvekuudel aeg-ajalt maal ja on vajaduse korral kättesaadav tel. 1-519-371-0068.

TORONTO EELK JAKOBI KOGUDUS
Kirik: Redeemer Luteri kirik
(Bloor ja Indian Rd.)
Õp. T. Nõmmik, 501 Davisville Ave., Toronto M4S 1J2
Tel. 483-2478 ja 1-527-0410

Pühapäeval, 26. juulil kell 11.00 hommikul JUMALATEENISTUS Yorki kalmistul, Section 16 ja kell 11.40 Section N.

ÕPETAJA KÕNETUNNID: igal neljapäeval kell 18.00—19.30 omas kodus, 501 Davisville Ave., Torontos. Igal esmaspäeval kell 18.00—19.00 Hamiltoni kiriklas, 3 Mapleside Ave., Hamilton, tel. 527-0410.

TORONTO EESTI BAPTISTI KOGUDUS
883 Broadview Ave.
Tel. 465-0639
Pastor K. Raid
36 Bards Walkway,
Willowdale, Ont. M2J 4T9
Tel. 499-6488
Jaan Andreller
943 Broadviev Ave.
Toronto, Ont. M4K 2R3
tel. 429-7984
„VABADUSE KUULUTUSE"
raadiosaated igal pühapäeval kell 3 p.l. WHLD 1270 kc.

Laupäeval, 18. juulil kell 4 p.l. koosolek Royal Beachis Hõbe talus. H. Alkok.

Pühapäeval, 19. juulil kell 10 homm. ingliskeelne JUMALATEENISTUS. Kõneleb A. Kaups. Laulab meeskoor.

Kell 6 õ. VÄLISMISJONI ÕHTU. Kõneleb misjonär V. Kimberg. Laulavad Jaan ja Kalle Medri.

Armast

Mark'i

mälestavad leinas

KAIUS ja TALVI MEIPOOM perekonnaga

Haiguse läbi jäädavalt lahkunud meie armas sõber

Marta Kase

Sa jätsid meile kõigile järele kallid mälestused

Leinavad kurbuses

JAAN PULL ja perekond

Armast perekonnasõpra

Marta Kase't

mälestavad leinas

JAAN ja PAULA MÄTAS perekonnaga

Puhka rahus!

VABA EESTLANE
kaks korda nädalas

	Maksab Kanadas:	Väljaspool Kanadat:
Aastas	$60.—	$80.—
Poolaastas	$34.—	$44.—
Veerandaastas	$18.—	$23.—

TELLIMINE I KLASSI POSTIGA (kiripostiga):
KANADAS:
Aastas $111.—, poolaastas $60.— ja veerandaastas $31.—
USA-s:
Aastas $115.—, poolaastas $62.— ja veerandaastas $32.—
VÄLJASPOOL KANADAT LENNUPOSTIGA:
Aastas $140.—, poolaastas $75.— ja veerandaastas $40.—
Aadressi muudatus $1.—. Üksiknumbri hind 70 centi.
Pangatshekk või rahakaart kirjutada
FREE ESTONIAN PUBLISHERS nimele.

Tellimine saata
VABA EESTLANE
120 A Willowdale Ave., Willowdale, Ont. M2N 4Y2

Palun mulle saata VABA EESTLANE aastaks / poolaastaks / veerandaastaks — tavaline / kiripostiga alates .....
..... 19..... Tellimise katteks lisan $ .....
siinjuures rahas / tshekiga / rahakaardiga.
(Raha saata ainult tähtkirjas).
Nimi: .....
Aadress: .....
.....
.....

Lugupeetud seltsi liiget

Karl Ardam'it

mälestab

TORONTO EESTI SELTS

Murray E. Newbigging Ltd.
Matusebüroo
Aastakümnete kogemus eestlaste teenimiseks. Oskuslik nõuanne ja mõõdukad hinnad.
M. WAYNE HAMILTON
Funeral Director
733 Mount Pleasant Rd., Toronto, Ont. M4S 2N4
(lõunapool Eglintoni)
Helistada tel. 489-8811 ● 489-8002

„VABA EESTLANE" on vabade eestlaste häälekandja

VABA EESTLANE

Ilmub 2 korda nädalas — teisipäeval ja neljapäeval

Teisipäeval, 14. juulil 1987 — Tuesday, July 14, 1987

„Mantala" trio Ehatares. Vasakult: Ms. Nancy Lott, Mr. Lois Fuse ja Ms. Chris Sharpe. Foto: Hans Kivi

Flöödihelid vallutasid ehatarelaste südamed

Ehatarelastele valmistas reede pealelõunal rõõmsa muusikalise üllatuse Mantala flöödi-trio, esitades meisterlikult klassikalist ja moodsat muusikat. Tänulik kuulajaskond nautis peaaegu tund aega kestvat kontserti, mille majanduslik toetus oli Scarboro suurfirma Warner-Lambertilt. Kuna orkestri liikmed, Nancy Lott, Lois Fuse ja Chris Sharpe on kõik kõrgema muusikalise haridusega ja elukutselised muusikud, siis olid ettekanded ka vastavalt kõrgeklassilised. Need võeti kuulajaskonna poolt vastu kauakestvate tänuavaldustega.

Ametliku kontserdi lõpul lauldi ühiselt flöödi-muusika saatel 10 ingliskeelset ühislaulu, millest tuntumad olid: „Tipperary", „Lily Marleen" ja „Irish Eyes". Kuna Nancy Lott on Highland Creek'i algkooli muusikaõpetaja, siis oli ta ühislaulude heaks korda-minekuks ettevaatuse mõttes 26 oma kooli õpilast kaasa võtnud, kes vapralt aitasid ehatarelasi ühislaulude laulmisel. Tänuks meeldiva pealelõuna eest kostitati esinejaid, kunstnikke ja toetus-meeskonnana, Ehatare naistoimkonna liikme Ada Avi poolt kohvi ja kookidega.

HA.KI.

Wintario

THURSDAY, JULY 9, 1987

NUMBERS	No. OF PRIZES	PRIZE VALUE
$ 371961	1	$200,000
371961	3	100,000
·71961	36	1,000
··1961	360	100
···961	3,600	10
37196·	36	1,000
3719··	360	100
371···	3,600	10
·99924	40	1,000
99924·	40	1,000
1591··	400	100
·1591·	400	100
··1591	400	100
409···	4,000	10
·409··	4,000	10
··409·	4,000	10
···409	4,000	10

8 4 In order, in any position. WIN'FALL 200,000 PRIZES 5 FREE TICKETS

Kuulutamine „VABA EESTLASES" täidab oma eesmärgi!

Tänuavaldus!

Eestlaste Kesknõukogu Kanadas sooviks avaldada tänu neile, kes aitasid kaasa hiljutise küüditamis-aastapäeva jumalateenistuse ja demonstratsiooni korraldamisel: Andres Raudseppa (kes esines ka hiljuti Balti Õhtul) esinemise eest raekoja platsil, eesti kiriku praostkonda ja Toronto Eesti Võitlejate Ühingut, kes on üle aastate järjekindlalt korraldanud lipuvalvet. Tänu neile kõigile lahke kaasabi eest!

EKN

VALVEARST NÄDALALÕPUL

18. ja 19. juulil
dr. M. Leesment, tel. 481-6834
25. ja 26. juulil
dr. M. Leesment, tel. 481-6834
1., 2. ja 3. augustil
dr. T. Maimets, tel. 461-1322
8. ja 9. augustil
dr. R. Pahapill, tel. 921-7777
15. ja 16. augustil
dr. H. Tari, tel. 224-0402

Riin Rivanool

TÜHJUS

„Tühjus ehk vaakuum, sellist asja ei ole! Loodus ise täidab kõik vaakuumid ja absoluutselt tühja kohta pole olemaski," nõnda õpetas mu isa juba õige mitmed aastakümned tagasi. Ega ta ise seda selgitust väljamõelnud ei olnud, aga mulle ei tule praegu meeldegi, kes seda tarkust enne teda öelnud oli. Ladina keeles on vaakuum „tühi ruum" ja vaakuumi all ei mõlenud me sellekohaselt mitte õhutühjust, vaid lihtsalt igat tühja kohta.

Sellest tingituna ei pidanud kunagi paika ka mu armastatud väljend: „Pea on tühi!"

„Ei ole, see on kas tarkust või ka lollust täis," tavatses isa väita ja vaatas seejuures kahetsevalt minu poole. Ju see pea mul siis lollust täis olema pidi, igasugu rumalaid plaane ja toredaid ettevõtmisi — teadagi — ainult kord on ju inimene noor.

No jah, minu meelest on maailmas tühjust küll ja üleüldse ja ülepea on see tühjus koguni tore asi. Võtame, näiteks, tühi tuba: vähese mööbliga, avar ja suur. Või kas või kirjutuslaud, millel kõik vajalik on ilusasti ääre peale ja ritta laotud nii, et keskpaik on täitsa tühi ja võtab su vastu just sellisena, kui kirjutama tahad hakata. Tore tühjus, saate aru!

Vaat, sellise tühjuse eest ja vaakumi nimel on mul terve eluaeg võidelda tulnud. Alustagem kas või vaid elutoaga. Kui oled jõudnud kõik vajaliku korralikult paigale panna, üleliigse ära visata ja suure hardumusega naudid tühjust kas või vaid keset tuba, siis ei ole seda mitte just kauaks. Kui juhtub kas või vaid ruutmeetriline tühi kohake keset põrandat jääma, siis üsna pea on keegi seal ajalehe laiali laotanud ja enda kõhuli maas lugema seadinud. Lugemise lõpetamisel jääb ajaleht põrandale laiali ja tühjus ongi uuesti kadunud.

Või siis see tühi keldritrepp, mida vähemalt sada ja üks korda lühikese aja jooksul korraldada tuleb. Enamasti järgneb sealsele kaunile tühjusele mingi taoline jutuajamine perekondlikus ringis, kus kõnealuseks võib sel juhul olla kas mõni tööriist, katkiläinud aparaat, talvesaapad, suusakepid või veel midagi muud, mille kohta küsitakse: „No kus see vajalik asi siis ometi on, panin ta ju keldritrepile. . ." ja kui te siis alandlikult vastu-küsida suvatsete, et millal see panemine sündida võis, on vastus umbes nii:

„Ei mäleta, paar-kolm aastat tagasi, aga kindlasti mitte rohkem!" Kui neid vajalikke asju, mis keldritrepi tühjuse täitmiseks sinna eest ära paigutatakse, alles hoida jõuaks, saaks neist virn vähemalt maast laeni, võib-olla koguni kolmekordse maja kõrguseni.

Hiljaaegu juhtus siiski nii, et üks isemoodi tühjuse täitmine lõppes üsna meelepäraselt. Ühel hommikul kodust linnasõitu alustades jooksis meie kolmanda-naabri maadam suure vaartiga meilt mööda nii et tee tolmas. Teate, tema on sihuke maadam, kelle koer meie peenralt lillesibulad üles kraabib ja meie murule oma muidki toimetusi õiendamas käib. No sellest on siis veidike õrna ütlemist ja perekondlikku viltuvaatamist tulnud. Sel hommikul, kui ma siis tasapisi sõitu alustasin, jäi pilk pidama auto tühjal kõrvalistmel ja selgest inimarmastusest otsustasin hingeldava maadami kõrval kinni pidada ja pärisin: „Mis sa tormad, kuhu kiiret?"

„Trammi peale, näe linnavalitsuses sain vastuvõtuaja, paberid kõik kaasas, aga minemisega jäin hiljaks, veerandtunniga pean kohal olema!"

„No trammi ja allmaaga sa nüüd nii ruttu küll ei jõua, hüppa sisse, mul ka all-linna asja, viin su kohe ametmeeste ukse ette."

Kus nüüd naabrimammal oli hea meel, tänas ja õnnistas mind ja teate mis veel — pärast seda päeva on ta oma koerale selgeks teinud, et meie peenra peale minna ei maksa ja vahest viib ta selle eluka süleski sealt minema. Sellest ajast peale eelistab see krants nüüd siis meie omale hoopis ühe teise naabri murulappi.

o

Kui ma nüüd seda tühjuse, ruumiavaruse ja korra asja nõndasi väheke lähemalt järele mõtlema hakkan, siis kipub selline kahtluse ja süütunne südamesoppi, millest kõnelda ei tahakski. Aga olgu siiski!

Teate mis, mul omal on ka terve hulk tarbetuid asju, mille kohta keegi öelda ei saaks, et nad vajalikud on ja neid on ligemale terve kapitäis. Mida siis?

Kui kord aastakümned tagasi kirjas oma emale kurtsin, et töökohal on talvel üsna jahe, käed külmetavad aga sõrmikutega masinal kirjutada ei saa, siis selle järele saatis ema mulle kodumaalt ilma sõrmeotsteta kindad, mis küll käsi soendaksid ent näppude tööd kirjutamisel ei takistaks. Ta oli oma kampsuni varrukad üles harutanud ja sellest lõngast mulle ise kindad kudunud, lõngasilmad olid mitmest kohast maha jooksnud, sest nägemine oli tal juba nõrk. Ometi — seda nüüd nii tarbetut kindapaari hoian hellusega oma varakambris juba aastakümneid. Aga seal on ka sõjalõpu päevil Saksamaalt sugulaste saadetud käsitöid niidiotstest ja viletsast materjalist, ent saadetud suurimas tänumeeles sinna lähetatud söögi- ja kohvipakkide eest. Hoian neidki.

Samas on ka kastide viisi oma väikeste kallikeste joonistusi, kaarte, kirjutisi ja käsitöid alates nende õige varasest noorusest kuni aasta aastalt edukamate saavutusteni välja. Küll on seal raamatuviite, seinaripatseid, pisilinakesi, pilte, savikujusid ja kõike muud. Kõik tarbetu? Muidugi, või siiski. . . Aga ärge te sellest mu meesperele hingake! Kallist kapiruumi hoitakse kõige tarbetu all ja nii palju meie meelest „vajalikku" on ära visatud. Uhh!

Olgu saatus mulle armuline, kui see välja tuleb.

1987. a. Jõekääru kasvatajad. 1. rida, vasakult: Toomas Olvet, Moonika Roose, kahe rea vahel Aino Pähn, Riina Kindlam, Tiiu Kajak, Anne Saks, Peeter Pirn, Peeter Roose. 2. rida: Viive Jaason, Merike Martin, Erik Silmberg, Markus Silmberg, Madis Saks, Tiia Pihl, Silvi Matsoo, Liisa Novek, Merike Luud, Kersti Linask ja Endel Ruberg.